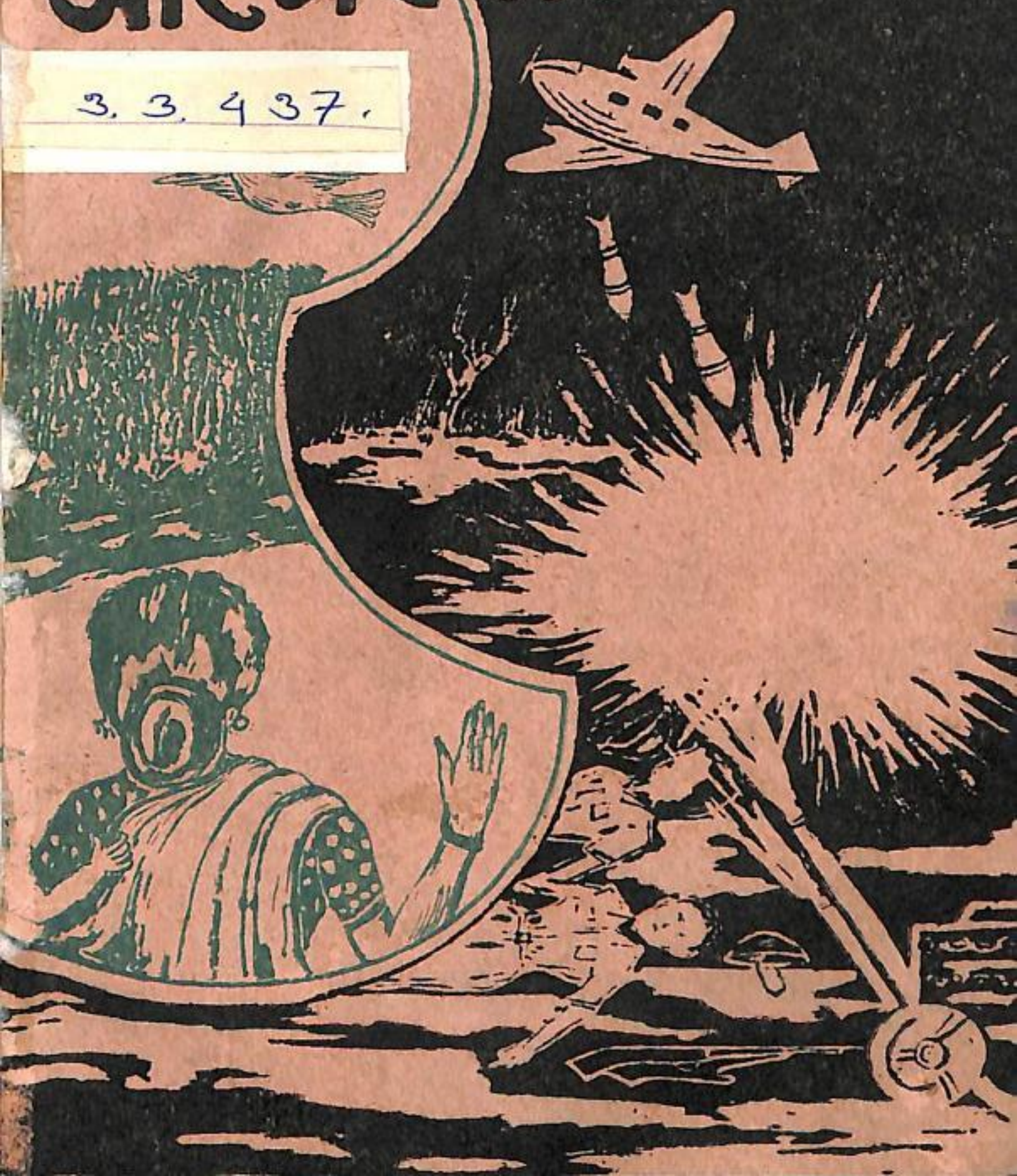

ଆହେମକଲାଇ

3. 3. 437.

আইসকললৈ

[অসম পদযাত্ৰাত মহিলাসকললৈ দিয়া প্ৰচনৰ পৰা সংকলিত]

বিনোব

সৰ্বসেৱা সংঘ প্ৰকাশন

সূচীপত্ৰ

১। প্ৰস্তাৱনা....
২। নিবেদন....
৩। অসমৰ মহিলাই স্ত্ৰী-শক্তি লাভ কৰক	১
৪। বুনিয়াদী সেৱা মহিলা সমিতিৰ তৰফৰ পৰা হ'ওক	১০
৫। আইসকল ব্ৰহ্মবিদ্ভাত পাৰ্গত হ'ব লাগে	২১
৬। ল'ৰা-ছোৱালীৰ শিক্ষা একেলগে হ'ব লাগে	২৯
৭। তিনিটা কাৰ্য্যক্ৰম	৩২
৮। স্ত্ৰী-শক্তিৰ কাম	৩৪
৯। মহিলাসকল এতিয়া আগবাঢ়ি আহিব লাগে	৩৮
১০। সাহ কৰিলেহে কাম হ'ব	৪১
১১। জ্ঞান + ভক্তি + কৰ্মশক্তি = সেৱাযোগ	৪২
১২। শাস্তি আৰু শীল বক্ষা	৪৭
১৩। মহিলা সমিতিলৈ গুৰুভেদা	৫২
১৪। অসমত মহিলাৰ পৰা পূজা বাবাৰ আশা	৫৫

প্ৰকাশক :

মন্ত্ৰী, সৰ্বোদয় প্ৰকাশন সমিতি, গুৱাহাটী।

বেটুপাত অঙ্কণ :

গিবীন ডেকা, গুৱাহাটী

মুদ্ৰক : নবীন মালাকৰ

লক্ষ্মী প্ৰিণ্টিং প্ৰেছ, গুৱাহাটী, পানবজাৰ

প্ৰথম সংস্কৰণ : আগষ্ট, ১৯৬২

মূল্য :- ৭৫ নং পইচা

আইসকললৈ

[অসম পদযাত্ৰাত মহিলাসকললৈ দিয়া প্ৰৱচনৰ পৰা সংকলিত]

বিনোব

সৰ্বসেৱা সংঘ প্ৰকাশন

সূচীপত্ৰ

১। প্ৰস্তাৱনা...
২। নিবেদন....
৩। অসমৰ মহিলাই স্ত্ৰী-শক্তি লাভ কৰক	...	১	
৪। বুনীয়াদী সেৱা মহিলা সমিতিৰ তৰফৰ পৰা হওক	...	১০	
৫। আইসকল ব্ৰহ্মবিদ্ভাত পাৰ্গত হ'ব লাগে	...	২১	
৬। ল'ৰা-ছোৱালীৰ শিক্ষা একেলগে হ'ব লাগে	...	২৯	
৭। তিনিটা কাৰ্য্যক্ৰম	..	৩২	
৮। স্ত্ৰী-শক্তিৰ কাম	৩৪	
৯। মহিলাসকল এতিয়া আগবাঢ়ি আহিব লাগে	...	৩৮	
১০। সাহ কৰিলেহে কাম হব	...	৪১	
১১। জ্ঞান + ভক্তি + কৰ্মশক্তি = সেৱাযোগ	৪২	
১২। শান্তি আৰু শীল বন্ধা	...	৪৭	
১৩। মহিলা সমিতিলৈ গুৰুভাৱ	...	৫২	
১৪। অসমত মহিলাৰ পৰা পূজ্য বাবাৰ আশা	...	৫৫	

প্ৰকাশক :

মন্ত্ৰী, সৰ্বোদয় প্ৰকাশন সমিতি, গুৱাহাটী।

বেটুপাত অঙ্কণ :

গিৰীন ডেকা, গুৱাহাটী

মুদ্ৰক : নবীন মালাকৰ

লক্ষ্মী প্ৰিণ্টিং প্ৰেছ, গুৱাহাটী, পানবজাৰ

প্ৰথম সংস্কৰণ : আগষ্ট, ১৯৬২

মূল্য :- ৭৫ নং পইচা

প্ৰস্তাৱনা

* অসম প্ৰদেশমৈ প্ৰৱেশ কৰনেকে সাথ হী মৈনে সোচ বখা থা কি অসমমৈ স্ত্ৰী-শক্তি অপনে উজ্জল স্বৰূপমৈ প্ৰগট্ হোগী। ইসলিয়ে জহাঁ-জহাঁ মোকা মিলা বহাঁ স্ত্ৰিয়োঁকী শক্তি, উনকে বিশেষ কৰ্ত্তব্য ঔব উনকী নিষ্ঠাওঁকে বিষয়মৈ সাৰ্জনিক সভাওঁমৈ ঔব খান্গী চৰ্চাওঁমৈ বহুত কুছ কথা থা। উসকা একত্ৰ সংগ্ৰহ কৰনেকালী যহ কিতাব নিষ্ঠাৱান সৰোঁদয় সেৱিকা শ্ৰীসমীৰণ দাসনে পৰিশ্ৰমপূৰ্বক তৈয়াৰ কী হে। এসে স্ত্ৰী-শক্তি পৰ এক স্বতন্ত্ৰ কিতাব সাৰে ভাৰতকে মেবে ব্যাখ্যানোঁ-কী ঔব লেখোঁকী পহলে হী প্ৰকাশিত হো চুকী হে। উসকে সাথ সাথ যহ কিতাব অসমকী বিশেষ পৰিস্থিতি পৰ প্ৰকাশ ডালনেকালী হোনে কে কাৰণ অসমকী হব-শিক্ষিত স্ত্ৰীকে হাথ মৈ পড়নী চাহিয়ে। মৈ আশা কৰতা হুঁ কি অভী জো “মহিলা লোক সেৱক সঙ্ঘ” বন বহা হো উসকে উপলক্ষ্যমৈ ইস কিতাবকা বহুত উপযোগ ঔব স্বাগত হোগা।

৭। ৭। ৬২

ৰীনোবাকে

জয় জগৎ

*[অসম প্ৰদেশত প্ৰৱেশ কৰাৰ লগে লগেই মই ভাবি থৈছিলোঁ। যে অসমত স্ত্ৰী-শক্তি এক নিজস্ব উজ্জল ৰূপত ৰূপায়িত হ'ব। এই কাৰণে মই য'তে সুবিধা পাইছিলোঁ। তাতেই নাৰী জাতিৰ শক্তি, তেওঁলোকৰ বিশেষ কৰ্তব্য আৰু নিষ্ঠাৰ বিষয়ে সাৰ্বজনিক সভা আৰু বিশেষ বিশেষ আলোচনা-সভাত বহুত কথা কৈছিলোঁ। সেইবোৰ একেলগে সংগ্ৰহ কৰি নিষ্ঠাৱতী সৰ্বোদয় সেৱিকা শ্ৰীসমীৰণ দাসে পৰিশ্ৰম কৰি এই কিতাপখন তৈয়াৰ কৰিছে। সমগ্ৰ ভাৰততে স্ত্ৰী-শক্তিৰ বিষয়ে মোৰ ব্যাখ্যান সমূহ আৰু লেখ সমূহৰ এনেকুৱা এখন স্বতন্ত্ৰ কিতাপ আগতেই প্ৰকাশিত হৈ গৈছে। সেইখনৰ লগতে অসমৰ বিশেষ পৰিস্থিতিৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলাব পৰা এই কিতাপখনো প্ৰত্যেক শিক্ষিত নাৰীৰ হাতত পৰা উচিত। মই আশা কৰোঁ যে এতিয়া যি “মহিলা লোক সেৱক সঙ্ঘ” গঠন হৈছে সেই উপলক্ষে এইখন কিতাপ বহুত উপযোগী আৰু আদৰ্শীয় হ'ব।]

৭-৭-৬২

ৱিনোবাব

জয় জগৎ

নিবেদন

কুৰি শতিকাৰ বিশিষ্ট মানব, আচাৰ্য্য ৱিনোবা ভাৱেই ১৯৫১ চনৰ পৰাই ভাৰতৰ ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈকে অবিৰাম পদযাত্ৰা কৰি কৰি ১৯৬১ চনৰ ৫ মাৰ্চৰ শুভমুহূৰ্ত্তত

অসমৰ পশ্চিম কোণৰ হালাকুৰাইদি এই প্ৰান্তৰ পদাৰ্পণ কৰিলে। আধুনিক যুগৰ এই মহামানব গৰাকীয়ে জনতাৰ মঙ্গলবিধায়ক আঁচনি, ভূদান-গ্ৰামদানৰ বাণী বিলাই দিবৰ কাৰণেই সদৌ ভাৰত প্ৰদক্ষিণ কৰিছে আৰু সুদীৰ্ঘ দহ বছৰৰ পৰিপক্ক অনুভূতি লৈ অসমলৈ আহিছে। এটা বছৰ উকলি গ'ল, অসমত তেখেতে ভৈয়ামৰ জিলাকেইখনত বিশদ ভাবে পদযাত্ৰা কৰি ইয়াৰ বিভিন্ন সমস্যাৱলী আৰু লগতে অসমৰ সাহিত্য, বুৰঞ্জী, পৰিস্থিতি, ধৰ্ম্ম, ৰাজনীতি, কলা, সংস্কৃতি ইত্যাদি সকলো অধ্যয়ন কৰি আছে। এই সকলোবোৰ বিষয়ে তেখেতৰ অনুভৱ সমূহ সহজ সৰল ভাষাৰে খৰচি মাৰি তেখেতে জনতাৰ আগত প্ৰকাশ কৰিছে। পূজ্য ৱিনোবাজীৰ এই জ্ঞানগৰ্ভ কথাবোৰ আমাৰ কাৰণে অমূল্য সম্পদ।

অসমৰ গাৱঁ-ভূঁয়ে, চহৰে-নগৰে মহিলাসকলে অবাধে মুকলিমূৰীয়া ভাৱে চলা-ফুৰা কৰে, কাম-বন কৰে, সভা-সমিতিলৈ যায়, আৰু ৰাজহুৱা কামতো পুৰুষৰ দৰে মহিলাসকলে আগবাঢ়ি আহে, দায়িত্ব লয়। এই সকলোবোৰ দেখি-শুনি পূজ্য বাবাই কৈছে যে ভাৰতৰ ভিতৰত অসম আৰু কেৰেলাত যিমান স্ত্ৰী-স্বাধীনতা আছে আন প্ৰান্তত সিমান নাই। ইয়াৰ মহিলা পৰ্দাৰ আঁৰত নাথাকে। তেওঁলোক স্বতন্ত্ৰ। তেখেতে মন্তব্য কৰিছে যে “গোটেই ভাৰতত তুলনামূলক দৃষ্টিৰে চালে ক'ব পাৰি যে ইয়াত স্ত্ৰী-শক্তি বিকাশৰ অৱকাশ আছে।” আজিৰ এই বিজ্ঞানৰ যুগত,

আগৰিক শক্তিৰ যুগত মানব সমাজ বন্ধা কৰিব পাৰিব কেৱল অহিংসা শক্তিয়ে আৰু এই অহিংসাৰ জৰীয়েই সমাজত শান্তি স্থাপন কৰিব লাগিব ; ইয়াকো কৰিব লাগিব স্ত্ৰী-শক্তিয়েহে । এই “স্ত্ৰী-শক্তি” সাধনা কৰিবৰ কাৰণে তেখেতে মহিলা-সকলক, বিশেষকৈ অসমৰ মহিলাক আহ্বান কৰিছে ।

এবছৰে পৰ্য্যবেক্ষণ কৰি কৰি ১৯৬২ চনৰ ৫ মাৰ্চৰ মঙ্গল মুহূৰ্ত্তত পূজা বাবাই উত্তৰ লক্ষীমপুৰৰ উজ্জলপুৰত “মৈত্ৰী-আশ্ৰম” স্থাপনা কৰিলে, যাতে সীমান্তৰ এই প্ৰান্তৰ পৰাই ৰাষ্ট্ৰীয় তথা আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ঐক্য স্থাপনৰ শুভ আৰম্ভণি হ’ব পাৰে আৰু এই মহান কাৰ্য্যত স্ত্ৰী-শক্তিয়ে বিশেষ ভাৱে সমল গোটাব পাৰে । আজি এবছৰে পূজা বাবাই আইসকলক উদ্দেশ্য কৰি কোৱা বহুমূলীয়া কথা-বোবকে সংগ্ৰহ কৰি “আইসকললৈ” যুগুত কৰা হৈছে । আজিৰ যুগৰ এই মহান পুৰুষ গৰাকীৰ অমূল্য বাণীসমূহৰ পৰা বিশেষ প্ৰেৰণা লাভ কৰি আমাৰ আইসকলে “স্ত্ৰী-শক্তি” বিকাশ কৰিব পাৰিব—এয়ে আশা ।

প্ৰায় দহ বছৰে পূজা বাবাৰ লগত পদযাত্ৰা কৰি তেখেতৰ সকলো ধৰণৰ অভিজ্ঞতা, অনুভূতিৰ ভাগ লৈ থকা বিদুষী মহিলা শ্ৰীমতী কুমুম দেশপাণ্ডেই বাবাই কোৱা কথাবোৰ ঠিকমতে লিপিবদ্ধ হৈছে নে নাই চাই দিয়াত তেওঁলৈ অন্তৰ ভৰা শলাগৰ শব্দই আগ বঢ়ালে । ইতি—বিনীত

সংগ্ৰাহিকা—সমীৰণ দাস
উজান বজাৰ, গুৱাহাটী ।

অসমৰ মহিলাই স্ত্ৰী-শক্তি লাভ কৰক

অসমীয়া বিশেষতা—গতিকে বিশেষ দায়িত্ব

মই ল’ৰাকালতে ভাৰত বুৰঞ্জী ভালকৈ অধ্যয়ন কৰিছিলোঁ । সেই অধ্যয়নত মোৰ এটা ভাব হৈছিল যে ভাৰতত কেবেলা আৰু অসমত স্ত্ৰী-স্বাধীনতা বেছি আছে । কেবেলাখন মই দেখিলোঁ । এতিয়া অসমলৈ আহিছোঁ । ভাবিছোঁ যে যি দেশত স্ত্ৰী-স্বাধীনতা আছে তাত স্ত্ৰী-শক্তি বেছি হ’ব লাগে । আপোনালোকে যদি বিহাৰলৈ যায় তাত বুজিব, বিহাৰ আৰু ইয়াৰ তিৰোতাৰ মাজত কিমান পাৰ্থক্য । বিহাৰত তেওঁলোক পৰ্দাৰ আঁৰত থাকে । এনেকুৱা ৰাজহুৱা সভালৈ নাহে । “বাবা”ৰ সভালৈ আহে, বাবাক কুপা কৰি । কিন্তু আন সভালৈ নাহে । আজি মই ইয়াত যিমানখিনি মহিলা দেখিছোঁ বিহাৰত কিন্তু কেতিয়াও দেখা নাই । সেই কাৰণে ইয়াত স্ত্ৰী-শক্তি হ’ব বুলি মোৰ আশা হৈছে ।

তেতিয়াহে বুজিম এইয়া স্ত্রী-শক্তি

স্ত্রীৰ নো কি শক্তি ? ঘৰৰ কামত তেওঁলোকে সময় দিয়াটো এটা কথা । ঘৰত তেওঁলোকৰ প্ৰভাৱ পৰে । ভায়েকৰ ওপৰত ভনীয়েকৰ প্ৰভাৱ, পুতেকৰ ওপৰত মাকৰ প্ৰভাৱ—ইও এক শক্তি । পিছে, এই শক্তি সংসাৰত সকলোতে আছে । ঘৰত মাকৰ প্ৰভাৱ পুতেকৰ ওপৰত পৰাটোক মই শক্তি বুলি নকওঁ । এইটো তৈয়াৰ কৰা শক্তি নহয় । কিন্তু ঘৰৰ বাহিৰত, সমাজত যি শক্তি পেলাব পাৰে সেয়েহে শক্তি । সমাজত বহুত প্ৰকাৰৰ অসন্তোষ আছে । এই অসন্তোষ বোৰৰ কাৰণে কাজিয়া-পেচালো হৈ থাকে । মালিক-মজদুৰৰ কাজিয়া, বিদ্যার্থী আৰু পৰিচালকৰ মাজত কাজিয়া, কাৰখানাত কাজিয়া, ভাৰাৰ কাজিয়া, ধৰ্ম্মৰ কাজিয়া, ৰাজনৈতিক কাজিয়া, এইবোৰ সকলোৰে কাজিয়া । ইয়াৰ পৰা হিংসাও হয় । এইবোৰ কাজিয়াত বাধা দিয়াৰ শক্তি যদি স্ত্ৰীসকলে দেখুৱায়, মই বুজিম যে স্ত্ৰীৰ শক্তি আছে ।

স্বাধীনতা আন্দোলনৰ যুগত বাপুজীৰ স্ত্রী-শক্তি আত্মবল

এই কাজিয়াবোৰ কোনেও ভাল নাপায় । কিন্তু ইয়াক বন্ধ কৰাটো কৰ্ত্তব্য বুলি কোনেও নাভাবে । ৩০ বছৰ আগৰ কথা—মদৰ দোকানত পিকেটিং কৰিব লাগে । গান্ধীজীয়ে বিচাৰিছিল যে মদ একৰাবলৈ মদৰ দোকানত পিকেটিং কৰিব

লাগে । প্ৰশ্ন উঠিল—এই কাম কৰিব কোনে ? ইয়াৰ উত্তৰ গান্ধীজীয়ে যি দিলে সেইটো শুনিবলৈ কোনো তৈয়াৰ নাছিল । তেওঁ কৈছিল যে মহিলাসকল যাব লাগে মদৰ দোকানত পিকেটিং কৰিবলৈ । গান্ধীজীক সোধা হ'ল যে মদৰ দোকানলৈ বেয়া, বদমাইচ মানুহবোৰ আহে । তালৈ মহিলাসকলক কিয় পঠাব লাগে ? তেতিয়া গান্ধীজীয়ে কৈছিল যে আমাৰ সমাজৰ শ্ৰেষ্ঠ ব্যক্তি হ'ল মহিলা । আমাৰ সভ্যতা, সংস্কৃতিত সৰ্বোত্তম ব্যক্তি মহিলা । লোকমান্য তিলকে কৈ গৈছে যে ধৰ্ম্ম ৰক্ষা হ'ব মহিলাৰ দ্বাৰাইহে ! সকলোতকৈ বেয়া, বদমাইচ জনৰ ওচৰলৈ সকলোতকৈ উচ্চ নৈতিক দৃষ্টিৰে যাব লাগে । আমাৰ লগতহে মহিলাসকল আছেই । এই দুৰ্জ্জন সকলৰ বিৰুদ্ধে ভাল শক্তিয়ে কাম কৰিব লাগিব । মহিলাসকলে ইয়াকে শুনি বৰ উৎসাহ পালে । তেওঁলোকে পিকেটিং কৰিবলৈ গ'ল । ইংৰাজ চৰকাৰ এই পিকেটিংকাৰী সকলৰ বিৰুদ্ধে আছিল । মহিলাসকলে পুলিচ আৰু দোকানদাৰীৰ বিৰোধিতাৰ মাজত মদপীসকলক বুজালে মদ এৰিবলৈ । পুলিচে লাঠি চলালে । সেই মহিলাসকলে লাঠিৰ কোব খালে, কিন্তু নিজৰ ঠাই নেৰিলে—মই নিজ চকুৰে দেখা কথা কৈছোঁ । অসমত কি হৈছিল মই ক'ব নোৱাৰোঁ । কিন্তু গোটেই ভাৰততেই এনে হৈছিল । গান্ধীজীৰ প্ৰতিভা আছিল, তেওঁ বদমাইচৰ বিৰুদ্ধে মহিলাক পঠাইছিল । হিন্দুস্থানৰ ঘৰৰ ভিতৰত থকা মহিলাসকল ওলাই আহি পুলিচৰ সন্মুখীন হৈ

দেখুৱাই দিলে তেওঁলোকৰ নিৰ্ভয়তা । সেইকাৰণে এতিয়া আমি ভাৰতৰ আগত যি শান্তি-সেনাৰ কথা কৈছোঁ তাতো মহিলাসকলে আগ ভাগ ল'ব লাগে ।

বাবাৰ আহ্বানৰ সঁহাৰি

ইন্দোৰৰ কস্তুৰবা গ্ৰামত মই থকাৰ সময়ত হিন্দুস্থানৰ মুখ্য মুখ্য কস্তুৰবা কেন্দ্ৰৰ কৰ্মীসকলক মতা হৈছিল । প্ৰায় ৮০ গৰাকী কস্তুৰবা প্ৰতিনিধি তালৈ গৈছিল । অসমৰ পৰাও গৈছিল । মই তেওঁলোকক কৈছিলোঁ যে হিন্দুস্থানত শান্তি স্থাপনৰ কাম মহিলাসকলে কৰিব লাগে । পুৰুষেও কৰিব, কিন্তু দায়িত্ব মহিলাই ল'ব লাগে । তেওঁলোকে মানি ল'লে আৰু ছয়মাহ আগতে কস্তুৰবা সন্থাই প্ৰস্তাব লৈ শান্তি-সেনাৰ কামৰ দায়িত্ব ল'লে । মই ভাবিছোঁ অসমত এই শান্তি-সেনাৰ কাম ভনীসকলে কিয় নল'ব ? ক'ৰবাত কাজিয়া হ'লে তেওঁলোক কিয় নাযাব ! তেওঁলোকে ঘৰতে বহি থাকি ভাবিব যে “এইটো বৰ বেয়া কাম হৈছে । কিন্তু মইনো কি কৰিম, তিবোতা মানুহ ?.....”

নতুন যুগত নাৰী জাগৰণ

আপোনালোকে জানেনে যে আজি শ্ৰীলঙ্কাৰ প্ৰধান মন্ত্ৰী এগৰাকী তিবোতা মানুহ । আপোনালোকৰ প্ৰধান মন্ত্ৰী শ্ৰীনেহেৰুৰ দৰে তাত প্ৰধান মন্ত্ৰী হৈছে এগৰাকী তিবোতা

মানুহ । পুৰণাদিনত কেতিয়াবা বাণীয়ে ৰাজ্য চলাইছিল । সেইটো ডাঙৰ কথা নহয় । পুৰুষ কোনো নাথাকিলে তিবোতা-মানুহক ৰাজ্য ভাৰ দিয়ে । কিন্তু এতিয়া শ্ৰীলঙ্কাত প্ৰধান মন্ত্ৰী নিৰ্বাচিত হৈ হৈছে ।

পাশ্চাত্য দেশত নাৰী জাগৰণৰ ইতিহাস

আপোনালোকে বোধকৰো না জানে যে ৬০ বছৰৰ আগতে ইংলণ্ডত তিবোতামানুহৰ ভোট দিয়াৰ অধিকাৰ নাছিল । ইয়াত থকা ছোৱালীবোৰে ভাবিব পাৰে ইংলণ্ড আগবঢ়া দেশ । কিন্তু ৬০ বছৰৰ আগতে তাত তিবোতাৰ অধিকাৰৰ কাৰণে ডাঙৰ আন্দোলন চলাব লগা হৈছিল । পতিৰ বিৰুদ্ধে পত্নী, বাপেকৰ বিৰুদ্ধে জীয়েক, পুৰুষৰ বিৰুদ্ধে নাৰীয়ে আন্দোলন কৰিছিল । পাৰ্লামেণ্টলৈ গৈ মহিলাসকলে সদস্য সকললৈ কণী দলিয়াইছিল । সদস্যসকলৰ মাজত তেওঁলোকৰ পতি আছিল, পিতৃ আছিল—এনেকুৱা আন্দোলন তাত চলিছিল । তাৰ পিছতহে তাত তিবোতাই ভোটাধিকাৰ পালে । ক'ত কেনেকৈ তিবোতামানুহে যুঁজিব লগা হৈছিল, তেনেকুৱা কাহিনী মই ৫০৬০ টা পৃষ্ঠাব পাৰোঁ । সেইবোৰ দেশত তিবোতাক অধিকাৰ দিয়া নাছিল । তেওঁলোকে জোৰ কৰি অধিকাৰ ল'ব লগা হৈছিল । কিন্তু আমাৰ ইয়াত কোনো আন্দোলন নকৰাকৈয়ে অধিকাৰ পোৱা হ'ল ।

কোনোবা তো শঙ্কৰাচাৰ্য্য হওক

বিহাৰত ভোট দিবৰ কাৰণে তিবোতা মানুহক ধৰি ধৰি আনিব লাগে। তেওঁলোকৰ মূৰত যেন ভোটাধিকাৰ জাপিহে দিয়া হৈছে। পৰ্দাৰ ভিতৰতহে তেওঁলোকে মতদান কৰে। মোৰ ক'বলগীয়া এয়েই যে তিবোতাৰ শক্তি সমাজত পৰিব লাগে। তেতিয়াহে স্ত্রী-শক্তি প্ৰকাশ হ'ব। আমাৰ সমাজত তো বহুতো ভাল ভাল মহিলা আছে। ভক্ত মহিলা আছে, পৰাক্ৰমী মহিলা আছে। কিন্তু মহিলা শাস্ত্ৰকাৰ আছে বুলি শুনিছেনে? যিমান শাস্ত্ৰকাৰ আছে সকলো পুৰুষ আৰু তেওঁলোকৰ কানুনত সকলো থাকিব লগা হৈছে। মহিলা শাস্ত্ৰকাৰ কিয় হ'ব নোৱাৰে? মনু, শঙ্কৰাচাৰ্য্য, তেওঁলোকতো মহিলা নহয়। ইয়াতো শঙ্কৰদেৱ, মাধৱদেৱ আছিল। কিন্তু এনে কোন মহিলা আছিল যি জনে কোনো এটা সম্প্ৰদায়ক ওপৰলৈ তুলিছিল? ভগবানক ভক্তি কৰা মহিলাওতো আছে। কিন্তু সমাজৰ কাৰণে অনুভৱ কৰা মহিলাক সমাজে মানি লোৱা নাই। শঙ্কৰাচাৰ্য্যৰ দৰে মহিলা শঙ্কৰাচাৰ্য্য ওলোৱা হলে ভাল আছিল।

পৰিবৰ্ত্তিত অৱস্থাৰ কু-প্ৰভাৱ

অসমত তো তিবোতা মানুহ সদায় স্বাধীন। সেইকাৰণে ছোৱালীবোৰে নিচিন্তাৰে পথাৰলৈ যায়, ইফালে-সিফালে অহা-যোৱা কৰে। কিন্তু মই শুনি আচৰিত হলেঁ যে ভাৰত

হিন্দুস্থান-পাকিস্থান, হোৱাত বহুতো বাহিৰৰ মানুহ আহিল আৰু তেতিয়াৰে পৰা ব্যভিচাৰ আৰম্ভ হ'ল। কিন্তু স্ত্রী য'ত স্বাধীন তাত ব্যভিচাৰ কিয় হ'ব?

নাৰী স্তব্ধীকৃত নহয়, ... স্তব্ধীকৃত হওক

সীতাক বাৰণে জানো অপমান কৰিবলৈ সাহ কৰিব পাৰিছিল। লঙ্কাত সীতা একেবাৰে অকলে আছিল। বাৰণ আহিল আৰু সীতাক কিবা-কিবি কৈ তিবন্ধাৰ কৰিবলৈ ধৰিলে। সীতাই বাৰণৰ আগত এডাল তৃণ ঠিয় কৰি দিলে আৰু ক'লে যে তোমাৰ মূলা এই ঘাঁহ ডালৰ সমান। বাৰণৰ কিন্তু সীতাক এই কথাত বাধা দিবলৈ সাহস নহ'ল। ইয়াত তো স্ত্রী স্বাধীন। গতিকে তিবোতাই চকু ঠিয় কৰি চালেই ছুৰুঙা দমি যাব; তিবোতাৰ পবিত্ৰতা এতিয়া পুৰুষে ৰক্ষা কৰিব লাগিবনে? জজ্বলত পোৱালীক বাঘে বাখে নে বাঘিনীয়ে বাখে? চিকাৰীয়ে কয় বাঘতকৈ বাঘিনীৰ বাহাদুৰি বেছি। স্ত্রীৰ পবিত্ৰতা ৰক্ষা কৰিবলৈ পুৰুষৰ সহায় কিয়? স্ত্রী স্তব্ধীকৃত কিয় নহয় এইটো ভাবিব লগা কথা। যেতিয়া সমাজত এনে অৱস্থা হ'ব যে তিবোতাৰ প্ৰতি কোনেও "তু" শব্দ কৰিব নোৱাৰিব তেতিয়াহে বুজিব পৰা যাব যে স্ত্রীশক্তি প্ৰকট হৈছে। নহলে তিবোতাক সদায় পৰ্দাৰ ভিতৰতে দমাই ৰাখিব। ছোৱালীক কোনোমতে বিয়া দি বাপেক মুক্ত হ'ব। এনেকুৱা স্তব্ধীকৰণ আমাক নালাগে

বুলি মহিলা সমাজে কিয় মত প্রকাশ নকৰে ? যেতিয়া এই শক্তি সমাজত জাগি উঠিব তেতিয়াহে বুজিম যে স্ত্রী শক্তি প্রকাশ পাইছে।

মহিলা সমিতি শান্তি-সেনালৈ ৰূপান্তৰ হওক

আনন্দৰ কথা যে ইয়াত মহিলা সমিতি হৈছে। “মহিলা” শব্দটো বৰ মহান। এই শব্দটোৱেই কয় যে ভাৰতীয় সংস্কৃতিত তিবোতাৰ স্থান ওপৰত। এই শক্তিক জগাই তুলিবলৈ সকলো মহিলা সমিতিয়ে চেষ্টা কৰক। আপোনালোকে শান্তি-সেনাৰ সহায়ৰ কাৰণে সৰ্বোদয়-পাত্ৰৰ কাম কৰিছে, বৰ ভাল কথা। কল্পববা সন্মাই শান্তিসেনাৰ কাম কৰিব খুজিছে। আপোনালোকে একো গৰাকী শান্তিসেনা হওক। য’তে কাজিয়া হ’ব, গোলমাল হ’ব, তালৈকে যাব বাধা দিবলৈ। তাৰ কাৰণে মৰিবলৈ সাজু হৈ ওলাওক। বাকী-সকলে তেওঁৰ কামত সহায় কৰিব, প্রচাৰ কৰিব, অসমৰ জনতাক জাগৃত কৰিব। বাবাই স্ত্রী-শক্তিৰ কথা কৈছে, বাবাতো স্ত্রী নহয়। আপোনালোকে বাবাৰ কামত সহায় কৰক। আপোনালোকে মহিলা সমিতি স্থাপন কৰিছে, বৰ আনন্দৰ কথা। এই মহিলা সমিতিবিলাক এতিয়া শান্তিসেনালৈ ৰূপান্তৰ কৰক। আপোনালোকৰ মাজৰ পৰা কাৰোবাক বাচক আৰু শান্তিসেনা কৰক। অসমত য’তে অশান্তি হ’ব, তেওঁ শান্তি স্থাপন কৰিবলৈ তালৈ তৎক্ষণাত যাব।

দুগৰাকী সাহসী ছোৱালী

বেলজিয়ামৰ পৰা ২৫ | ২৭ বছৰীয়া ছোৱালী এজনী আহিছে শান্তিসেনা গঠন কৰিবলৈ। যুদ্ধ বিগ্রহত বাধা দিবলৈ শান্তিসেনা গঠন কৰিব লাগে। তেওঁ আহিছে বেলজিয়ামৰ পৰা অকলশৰে, মোৰ লগতে আছে। ইমান সাহসী ছোৱালী, বৰ আনন্দৰ কথা। আমাৰ ভাৰততো আছে এনে সাহসী তিবোতা—আমাৰ মৃদুলা সাৰাভাই, তেওঁ পাঠান মুছলমানৰ মাজলৈ নিৰ্ভয়ে যায়। ক’তো মূৰ নোদোঁৱায়। মুখৰ আগতে চোকা চোকা উত্তৰ দি দিয়ে। এনেকুৱা সাহসী মহিলা হিন্দুস্থানত আৰু হ’ব। অসমৰ মহিলাই এনে স্ত্রী-শক্তি লাভ কৰক—জয় জগৎ। *

* (১ | ৪ | ৬১ তাং বকোত মহিলা সভাৰ ভাষণ।)

বুনিয়াদী সেৱা, মহিলা সমিতিৰ তৰফৰ পৰা হওক

দুই প্ৰকাৰৰ সেৱা

পৰৱৰ্তী সাক্ষৰজনীন সভাত মই সেৱাৰ দুটা প্ৰকাৰ দেখুৱাই-
ছিলোঁ। সেৱা বিশ্বত দুই প্ৰকাৰৰ হয়। এটা Status-quot, অৰ্থাৎ আজিৰ যি স্থিতি সি সেইদৰেই বৰ বুলি মানি মানুহৰ
দুখ গুচোৱা কাম কৰাত এক প্ৰকাৰৰ সেৱা হয়। দ্বিতীয়
প্ৰকাৰৰ সেৱা সেইটো যিটোত সমাজৰ স্থিতিৰেই ৰূপান্তৰ
হয়, পৰিবৰ্তন হয়।

হতভগীয়া কৰুণা আৰু আজিৰ হিংসাত প্ৰতিষ্ঠিত সমাজ

সমাজ নিৰ্মাণ এনেকৈ কৰিব যাতে সৈন্য বাখিব নালাগে !
এনে ধৰণেৰে নিৰ্মাণ কৰিব পাবিলে ত্ৰাণ্ণি হ'ব। সেনা
বাখে, যুদ্ধ কৰে আৰু তাত যিবিলাক চিপাহী আহত হয়
তেওঁলোকৰ সেৱা কৰে। এইটো হ'ব সামান্য সেৱা। যি
কৰুণাত এনে শক্তি নাই যে হিংসাক খেদাই দিব পাৰে, সেই

কৰুণাই দাসী হৈ কাম কৰে। ৰুচ, আমেৰিকা, ফ্ৰান্স, এণ্ট-
লোকৰ ওচৰত ডাঙৰ ডাঙৰ অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ আছে। অধিকতকৈয়ো
অধিক পইচা সেনাৰ কাৰণে, সেনাৰ সামগ্ৰীৰ কাৰণে খৰচ
হয়। আৰু ইফালে “মেডিকেল বিলিফ” যাতে পাব পাৰে
তাৰ ব্যৱস্থাও কৰে। তেতিয়া সেই কৰুণাৰে সমাজৰ লাভ
নহয়। কিয়নো, যি সমাজ হিংসাৰ আধাৰত থিয় হৈছে তাত
ইয়াৰ পৰা কোনো পৰিবৰ্তন নহয়। হিম্পিতেলৰ সেৱাও এই
প্ৰকাৰৰে সেৱা। হৰিজনৰ সেৱাও এই প্ৰকাৰৰে। মিউ-
নিচিপেলিটিৰ সেৱাও এই প্ৰকাৰৰেই। মানে ইয়াত পৰিস্থিতি
পৰিবৰ্তনৰ প্ৰশ্ন নাই। প্ৰাপ্ত পৰিস্থিতিতেই সেৱা কৰা হয়।
সেই সেৱা অনাদি কালৰে পৰা আজিলৈকে চলি আছে।
মাকে পুত্ৰক বহুত সেৱা কৰে। সকলো দেশতে সকলো
সময়তে এই লালন-পালন; প্ৰতিপালন হৈ আছে। ইমান
দয়া, প্ৰেম আৰু কৰুণা সমাজত আছে। তথাপিও সমাজৰ
বুনিয়াদ হিংসাৰ ওপৰত থিয় হৈ আছে।

সিংহক তো শেষ কৰিলেই, মানুহক মানুহৰ পৰা কোনে বচাব

পুৰাণকালত মানুহে অৰণ্যৰ জানোৱাৰ লগত সন্মুখীন
হ'ব লগা হৈছিল। সেই কাৰণে ধনুৰ অনুসন্ধান তেওঁলোকে
কৰিছিল। তাৰ পিছত বন্দুক আহিল। বাঘক খেদিবৰ
কাৰণে বন্দুকেই যথেষ্ট হ'ল। এতিয়া সিংহকো শেষ কৰিছে।

গোটেই হিন্দুস্থানত কেৱল “গিৰিনাড”ৰ জংঘলত হে (সৌৰাষ্ট্ৰ) আছে আৰু তাকো সংৰক্ষণ কৰি ৰাখিছে। মানুহে ইচ্ছা কৰিলেতো একেদিনতে সেইবোৰ শেষ কৰি দিব পাৰে।

“পুণ্য অৰণ্যৰ মাজে মাধৱৰ নাম সিংহ
প্ৰকাশ কৰয় আতি বড়ে,
যাৰ ধ্বনি শুনি ভয়ে মহাপাপ হস্তীচয়
পলায় আতি ত্ৰাসত লৰড়ে।”

এয়া মাধৱদেৱে লেখিছে। মাধৱদেৱে সিংহ ক’ত দেখিছিল ক’ব নোৱাৰে। আপোনালোকে সিংহ চাব খোজে যদি “গিৰিনাড”লৈ যাব। মই ইয়াকে ক’ব খুজিছোঁ যে এটা জাতি বিলুপ্ত হৈ যাওক, এইটো ঠিক নহয় কাৰণে মানুহে নমুনা বাচি ৰাখিছে। এই উদাহৰণ এই কাৰণেই দিছোঁ যে মানুহে ইচ্ছা কৰে যদি সিংহ, বাঘকো শেষ কৰিব পাৰে; আৰু তাৰ কাৰণে বেছি অস্ত্ৰ নালাগে। কিন্তু মানুহক মানুহৰ পৰা সংৰক্ষণ কৰিবৰ কাৰণে এটম্বোমাৰ দৰে অস্ত্ৰ উলিয়াব লগা হ’ল। আমেৰিকাই বোমা তৈয়াৰী কৰে ৰুচৰ বিৰুদ্ধে আৰু ৰুচে তৈয়াৰী কৰে আমেৰিকাৰ বিৰুদ্ধে। আমেৰিকাত মানুহ কুটুম্বৰ মাজতে থাকে, ল’ৰাছোৱালীৰে সৈতে থাকে; মানে আমেৰিকাত প্ৰেম আছে। সেইদৰে ৰুচতো আছে। প্ৰেম আছে, কৰুণা আছে, দয়া আছে। কিন্তু ই দাসী। কৰুণা

ৰাণী নহয়। ৰাণী হৈছে হিংসা। তেওঁৰ ৰাজ্যত কৰুণা থাকিব পাৰে। এই কৰুণাৰ পৰা সমাজত পৰিবৰ্ত্তন হ’ব নোৱাৰে।

মূৰ্থ পৰাক্ৰমী বিশ্ব

ভনীসকল কৰুণাৱতী হয়। জুই লগোৱা কাম পুৰুষে কৰে আৰু ভনীসকলে পানী দিয়া কাম কৰিব, এইটো হ’ব পাৰে। কিন্তু যি সকল জুই জ্বলাওঁতা তেওঁলোকৰ বিৰুদ্ধে আপোনালোকে একো কৰিব নোৱাৰে। মই মহিলা সমিতিক কওঁ যে এইদৰে সৰু সৰু কামেৰে একো নহ’ব। ভনী সকলে সমাজৰ ৰচনা সলনি কৰিবলৈ আগবাঢ়ি আহিব লাগিব। গৰীবৰ ল’ৰাৰ কাৰণে আমেৰিকাৰ পৰা পাউদাৰ গাখীৰৰ টিন আহে। ল’ৰা-ছোৱালীক তাৰে অলপ দিলে সিহঁতৰ চেহেৰাত অলপ জ্যোতি আহিব। পিছত সিহঁতৰ ফটো লোৱা কাম কৰক। এনেকুৱা সহায় আমেৰিকা আৰু ৰুচে কৰিছে। কিন্তু বিচাৰিছে যে সকলোতকৈ বেচি সত্তা ৰুচৰ হওক বা আমেৰিকাৰ হওক আৰু সেই সত্তাৰ তলত আমি থাকিম। সেই মানুহবোৰে হিবোচিমাৰ যেতিয়া বোমা পেলালে তাৰ পৰিণাম সকলো প্ৰকাৰ জীৱ আৰু গছৰ ওপৰতে হ’ল; এনেকি গৰ্ভৱতী তিবোতাৰ ওপৰতো হ’ল। কিন্তু যি বোমাৰ পৰা এই কাম হ’ল সেই বোমাতকৈয়ো হাজাৰ গুণ বেচি থকা বোমা আজি ওলাইছে। তাৰ মকামিলা আজি কেনেকৈ

কৰিম ? ইয়াৰ পৰা মানুহক আহত কৰা, তাৰ পৰা সিহঁতক সেৱা কৰা। লগুনত বহুত ডাঙৰ লাইব্ৰেৰী আছে। সেইদৰে বাৰ্লিনতো আছে। এনেকুৱা পৰাক্ৰমৰ কাম এফালে কৰে আৰু আনফালে ওপৰৰ পৰা বোমা পেলাব। কিতাপৰ সংগ্ৰহ সকলো ভস্ম হৈ যাব। ইয়াত এখন এখন কৈ কিতাপ সংগ্ৰহ কৰক আৰু সফালৰ পৰা জুই লগাই দিয়ক। লাওচত গোলমাল হৈ আছে। কম্বোৰ কাজিয়া ভঙা নাই। এনেতেই লাওচত আৰম্ভ হ'ল। ঠায়ে ঠায়ে জুই লাগিব লাগিছে।

এনেকুৱা সমানতা নালাগে

এতিয়া মহিলা সকলে কি কৰিব ? আপোনালোকক কোৱা হ'ব নে যে আপোনালোক মনে মনে থাকক ? চিপাহীক তৰোৱাল দিম আৰু আমি জুই লগাম। যদি তোমালোক দয়ালু হোৱা তেনেহলে সেৱালৈ আহি যোৱা ইমানেই নহয়। স্ত্ৰী-পুৰুষৰ সমান অধিকাৰ যেতিয়া তোমালোকে পণ্টনলৈ আহি যোৱা। পিছে আমি বিচাৰোঁ যে মহিলাসকল সাহসী আৰু তেজস্বী হওক। কিন্তু তেওঁলোকে পণ্টনলৈ যাওক, সেইটো আমি নিবিচাৰোঁ। যদি তেওঁলোক পণ্টনলৈ যায়, তেনেহলে এই দেশৰ মহিলাৰ বিৰুদ্ধে সিখন দেশৰ মহিলাই যুঁজ কৰিব। তেতিয়া হলে পুৰুষ-মহিলা দুয়ো মিলি সৰ্বনাশৰ ফালে যাব। “সহনা ৰৱতু, সহনৌ ভূনক্তু” হ'ব।

বাম গাঁতত, সীতাও গাঁতত নে

পতিৰ মৰ্গত পত্নী যাব—“যত্ৰ বাম তত্ৰ সীতা।” যদি বাম গাঁতত পৰে তেনেহলে সীতাই উঠাই দিবনে নিজেও গাঁতত সোমাব ? বাল্মিকী বামায়াণত কাহিনী আছে যে সীতাই বামক কৈছিল ? “আপুনি হাতত খড়া ধাৰণ কৰিলে আপুনি হিংস্ক হ'ব, অধৰ্ম্ম মৰ্গলৈ যাব।”

সীতাই বামক কাহিনী শুনাইছিল যে এজন ঋষি আছিল। তেওঁৰ তপস্যাৰ কীৰ্ত্তি শুনি ইন্দ্ৰৰ ভয় লাগিছিল, কিজানি এওঁ নিৰ্ব্বাচিত হৈ আহিব আৰু মোৰ আসন যাব।” তেতিয়া তেওঁ এজন ক্ষত্ৰিয়ক তৰোৱাল দি আশ্ৰমলৈ পঠালে। তেওঁ আশ্ৰমলৈ গৈ ঋষিক তৰোৱালখন দিলে আৰু ক'লে যে “মই পানী খাই আছোঁ। অলপ তৰোৱালখন ৰাখক।” তেওঁ গ'ল, কিন্তু আৰু ফিৰি নাছিল। তেতিয়া ঋষিয়ে ভাবিলে যে এয়া “ট্ৰাষ্ট” যেতিয়া চস্তালি ৰাখিব লাগিব। ঋষি তপস্বী আছিল, কৰ্ম্মযোগী আছিল, কিন্তু সমত্বপ্ৰাপ্ত নাছিল। তৰোৱাল বান্ধি লৈ তেওঁ ৰখিব ধৰিলে। তৰোৱালৰ সহবাসৰ পৰিণাম এইটো হ'ল যে তেওঁ বাঘক মাৰিবলৈ ল'লে। তাৰ পিছত হৰিণাই জুপুৰিত গোলমাল কৰিলে হৰিণাকো মাৰিবলৈ ধৰিলে। তেতিয়া ইন্দ্ৰৰ আসন সংৰক্ষিত হৈ গ'ল। এইদৰে সীতাই বামক বচালে।

সমাজ পৰিবৰ্তনকাৰী সেৱা কাৰ্য্য কৰক

মহিলাৰ আগত প্ৰশ্ন হ'ল যে দ্ৰাৱ সমুদ্ৰক যদি মিঠা কৰিব লাগে তেনেহলে মোৰ বটল লৈ একো একো টোপাকৈ ঢালিব নেকি ? সেইটো নহ'ব । Status-quot যি সেৱা হয় সেই সেৱা কামৰ নহয় ।

ফ্লোৰেন্স নাইটিঙ্গেলৰ কাহিনী আপোনালোকে শুনিব পায় । তেওঁ ইংলণ্ডত বেচ ভাল সেৱিকা হৈছিল । কিন্তু মই কৈছিলোঁ যে ইমান ভাল সেৱা হোৱাৰ পিছতো যুদ্ধ বন্ধ কৰাৰ কাম তেওঁ কৰিব নোৱাৰিলে । মই ইন্দোৰৰ এখন হস্পিটেলত কৈছিলোঁ যে সমাজত “দাৱাইখানা আছে, কিন্তু দয়া নাই ।” সেনা আছে কিন্তু বাহাদুৰি নাই । স্কুল-কলেজ বাঢ়ি আছে কিন্তু বিদ্যা নাই । এই কাৰণেই মই বিচাৰোঁ যে আপোনালোকৰ হাতেৰে এনে সেৱা হওক যাৰ পৰা সমাজৰ ৰূপ সলনি হৈ যায় । ক'ব-বাত লাইব্ৰেৰী, ক'ব-বাত বিদ্যালয় বনোৱা, এইবোৰতো মামুলী কাম । এনেকুৱা বেকাৰ বিদ্যা লৈ আমাৰ ল'ৰা-ছোৱালী বীৰ্য্যহীন হৈ গৈছে । আমি বিহাৰত দেখিছিলোঁ যে চল্লিছ বছৰ আগতে তাত শিক্ষা নাছিল । আজি তাত প্ৰতি দহ মাইলতে এটা স্কুল । তাত বিদ্যাই বেকাৰ তৈয়াৰী কৰিছে । আমাৰ হিন্দুস্থানত যি শক্তি আছে সেইটো আধ্যাত্মিক শক্তি । আধ্যাত্মিক শক্তিৰ আৱাহন মহিলা-সকলে কৰিব লাগে । দ্বেষ, বৈৰীতা কেনেকৈ নাইকিয়া হয়,

ভাষা-ভেদ ইত্যাদি সঙ্কুচিত বিচাৰ সমাজৰ পৰা কেনেকৈ দূৰ হয়, ইয়াৰ চিন্তা কৰা উচিত আৰু সেই অনুসাৰে কাম কৰিব লাগে । আধ্যাত্মিক বিদ্যাৰ বিনে ই হ'ব নোৱাৰে । এই কাৰণেই মই কৈছিলোঁ যে মহিলাসকলৰ মাজত ব্ৰহ্মবিদ্যা জাগৃত হ'ব লাগে ।

সৰ্বভেদ—বিনাশক আৰু বুনিয়াদী কাম

ভূদান আমি এই কাৰণেই চলাইছিলোঁ যে গাৱঁৰ ভাইসকলক আমি অন্তৰৰ পৰা এটুকুৰা কাটি দিম, এই ভাৱনা আমি গোটেই গাৱঁতে নিৰ্ম্মাণ কৰিবলৈ বিচাৰোঁ । যিগুৰেও ইয়াকে কৈছে—“Love thy neighbour as thyself.”—এইয়া মামুলী কথা নহয় । নিজক যিমান ভাল পাওঁ সিমানই আনকো ভাল পাব লাগে । তেতিয়াহে ভাল সেৱা হ'ব । জংঘলত জানোৱাৰে নিজৰ নিজৰ মাজত সেৱা নকৰে । এইটো মানুহেহে কৰিব পাৰে । আমি বিচাৰোঁ যে ভনীসকলে এই শিক্ষা নিজৰ জীৱনত লৈ সমাজক শিকাওক । এই কামত সকলো পক্ষৰ ভনী-সকল আহিব পাৰে । মূলীভূত অহিংসাৰ বুনিয়াদৰ ওপৰত সমাজৰ ৰচনা হ'ব লাগে ।

ইয়াত পাহাড়ীসকলে বেলেগ প্ৰান্ত বিচাৰিছে । ই বিশেষ ডাঙৰ কথা নহয় । যদি বেলেগ প্ৰান্ত কৰিলে লাভ হয়, তেনেহলে কৰক । বেলেগ ঘৰ কৰে যদিহে দুখৰ

কথা নহয়। নিজৰ ভিতৰত প্ৰেম নাই আৰু তাৰ কাৰণে যদি বেলেগ হয় তেনেহলে বেলেগ কথা। কিয়নো আমি তেওঁলোকৰ সেৱা কেতিয়া কৰিলোঁ? আমি তেওঁলোকক ভাষা শিকাইছোঁ। নে? তেওঁলোকৰ কাৰণে ঔষধালয় খুলিছোঁনে? এইবোৰ কাম মিচনেৰীসকলে কৰে। তাৰ লগতে তেওঁলোকে বাইবেলো লৈ যায়। য'ত ধোঁৱা হয় তাত অগ্নি হ'বই। কিন্তু আমি সেৱা নকৰোঁ। আৰু মিচনাৰী সকলকো এই কামৰ কাৰণে দোষ দিওঁ—এইটো ঠিক নহয়। আমি গৈ সেৱা কৰা উচিত। যবন, গাড়ে যিয়েই নহওক হৰিনামৰ কাৰণে কোনো বাধা নাই। আমি সকলো হৰিনাম লৈ মুক্ত হৈ যাওঁ। এই ক্ৰান্তি কাৰ্য্য শঙ্কৰদেৱে চলালে। তাৰ স্মৰণ আমি কৰোঁ। কিন্তু আমি এনে আধ্যাত্মিক কাম ক'ত কৰিছোঁ?

এজন মানুহে সমাজত ত্যাগ কৰিছে, এনে উদাহৰণ দেখোঁ। কিন্তু এটা জাতিয়ে আন জাতিৰ কাৰণে ত্যাগ কৰিছে, এনেকুৱা আমি দেখা নাই। এইটো সৰ্ব্বোদয়ৰ বিচাৰ। এটা জাতিয়ে আন জাতিৰ কাৰণে চিন্তা কৰা উচিত। ইয়াত আমি দেখিছোঁ যে কোনো বঙালীৰ মন বঙালীৰ কাৰণে গলি যায়, কিন্তু অসমীয়াৰ কাৰণে শঙ্কা থাকে। সেইদৰে অসমীয়া ভাইবো তেনে কথা। কিয়, অসমীয়া ভাইসকলো একে নে? নহয়, ছিলঙৰ বিৰুদ্ধে গুৱাহাটী। উজনি অসমৰ বিৰুদ্ধে নামনি অসম। আমি দেখিছোঁ যে এখন গাঁৱত

৫০ | ৬০ জন বঙালী ভাইৰ ঘৰ আছিল। কিন্তু তেওঁলোকৰ কাজিয়া আছিল, মতভেদ আছিল। সেইকাৰণেই দুটা কালী মন্দিৰ সাজিলে! এইদৰে বেলেগ বেলেগ পন্থ, উপাসনা, ভাষাই সমাজক আৰু অন্তৰক টুকুৰা-টুকুৰ কৰিছে। এই কাৰণেই আপোনালোকে এনে “মিশ্যন” খুলিব লাগে, যাতে এই সকলোবোৰ ভেদ নাইকিয়া হৈ যায়। গৰীব দুখীয়াক ওপৰলৈ তোলাৰ কাম কৰক। এদিন খুৱালেই নহ'ব। ভূদানত আমি তেওঁক এলেছোঁ নকৰোঁ। আমি তেওঁক মাটি দিম। এইটো বুনিয়াদী সেৱাৰ কাম। আমাতকৈ যি তলৰ স্তৰত আছে তেওঁক ওপৰলৈ তুলিব লাগে। আপোনাৰ নিজৰ নিচিনা কৰিব লাগে। যেনেকৈ মাকে কেচুৱাক ল'বৰ কাৰণে নিজে তললৈ হালি যাব লাগে, তেনেকুৱা বুনিয়াদী সেৱা মহিলা সমিতিৰ তৰফৰ পৰা হওক।

বক্ষক মাতৃশক্তি

শান্তিসেনাৰ কাম আপোনালোকে ল'ব পাৰে। পুৰুষে কাজিয়া কৰিব আৰু আপোনালোকে ঘৰতে থাকিবনে? তেওঁলোকক খুৱাবনে? এনেকুৱা হলে দেখোন পুৰুষৰে দুনিয়া হ'ব। আপোনালোকে এনেকুৱা পুৰুষৰ বিৰুদ্ধে বিদ্ৰোহ কৰিব লাগে। এনেকুৱা সত্যাগ্ৰহ গান্ধীজীৰ যুগত হৈছিল। এনেকুৱা সাহস দেখুৱাবৰ কাৰণে আৰু বুনিয়াদী সেৱা কৰিবৰ কাৰণে আপোনালোকে সাহিত্য অধ্যয়ন কৰিব লাগিব, জ্ঞান

বঢ়াব লাগিব। এই মণ্ডলত সৰ্ব্বোদয় মণ্ডলৰ মহিলাও আছে বুলি কোৱা হৈছে। মই ক'ম যে এই “মহিলাও” কথাটো নচলিব। কিয়নো বাকী ভনীসকল কিবা সৰ্বনাশ কৰোঁতা নে? এজনী মাকৰ বিৰুদ্ধে আন এজনী মাকে যুঁজিবনে? আমিতো সকলোকে বন্ধা কৰোঁতা মাতৃশক্তিকে—এই বুলি আপোনালোকে ক'ব লাগিব। সেইকাৰণেই এই কাম মহিলা-সকলে হাতত ল'ব লাগে।

গান্ধীজীৰ অন্তিম ইচ্ছা

গান্ধীজীৰ ইচ্ছা তেওঁ লিখি ৰাখিছিল যে কংগ্ৰেছ লোক-সেৱক সজ্জ হওক। কিন্তু তেওঁলোকে নকৰিলে। আমাৰ আইসকলে যদি লোকসেৱক সজ্জ কৰে তেনেহলে বৰ ডাঙৰ কাম হ'ব। সকলো সৰ্ব্বোদয়ৰেই হওক—ভোজনো সৰ্ব্বোদয়ৰ, চাটুনীও সৰ্ব্বোদয়ৰ। এইদৰেই আপোনালোকৰ সকলো কাম সৰ্ব্বোদয়ৰেই হওক। *

* (১০।৪।৬১ তাং শৰণীয়াত অসম প্ৰাদেশিক মহিলা সমিতিৰ প্ৰতিনিধিসকলৰ সভাত দিয়া ভাষণৰ পৰা।)

আই সকল ব্ৰহ্মবিদ্যাত পাৰ্গত হ'ব লাগে

হিন্দীৰ উত্তম জ্ঞান প্ৰাপ্ত কৰিব লাগিব

আবস্ততে মই ক'ব লগা হৈছে যে ভাৰতত আমাৰ যিমান বিলাক আশ্ৰম আছে, কাশ্মীৰতে হওক বা কণ্ঠাকুমাৰীতেই হওক, নাইবা কামৰূপতেই হওক, লাগে কস্তুৰবা কেন্দ্ৰই হওক বা তালিমী সংঘৰ কেন্দ্ৰই হওক নাইবা খাদী কেন্দ্ৰতেই হওক, এই সকলোতেই হিন্দীৰ উত্তম অভ্যাস হ'ব লাগে। ইংৰাজীত এটা কথা আছে যে অল্পজ্ঞান ভয়ানক (Little knowledge is a dangerous thing.) অজ্ঞানত মানুহ সুৰক্ষিত থাকে। জ্ঞানতো সুৰক্ষিত হয়, কাৰণ তাত জ্ঞান আছে। য'ত অল্প-জ্ঞান আছে তাত কিন্তু ভয়ানকতা আছে। ভাৰতত পৰস্পৰৰ ব্যৱহাৰৰ কাৰণে এটা ভাষা সকলোৱে শিকিব লাগে। তাৰ ভাল জ্ঞান সকলোৰে হ'ব লাগে আৰু তাক আমি এটা উপাসনা বুলি ধৰিব লাগে। আশ্ৰমত প্ৰতিদিনে আধাঘণ্টাকৈ সময় ভাষা শিকাত দিব লাগে। উচ্ছাৰণ ভাল হ'বৰ কাৰণে জোৰেৰে পঢ়িব লাগে, ব্যাখ্যান দিয়াৰ অভ্যাস কৰাব লাগে। মাজে মাজে সম্বাদ, পৰিসম্বাদ হিন্দীতে হ'ব লাগে।

হিন্দীত খুব ভাল ভাল সাহিত্য আছে। তাৰ ভিতৰত তুলসীদাস, কবীৰদাস, নানক, মীৰাবাই, দাছ, শ্ৰৱদাস আদিৰ সাহিত্যই প্ৰধান। তুলসীদাসৰ ৰামায়ণ, কবীৰৰ দোহা

উত্তম সাহিত্য। বাজস্থানত হিন্দী ভাষা চলে। তাত বাজ-স্থানীও চলে, কিন্তু সমুদায় বাজকাৰ্য্য হিন্দীতে চলে। মধ্য প্রদেশ, উত্তৰ প্রদেশত বিখ্যাত তুলসীদাস। বিহাৰত তো হিন্দী চলেই। হিন্দীৰ গোটেইবোৰ সাহিত্যৰ অধ্যয়ন কৰিব নোৱাৰিলেও সাধু-সন্তসকলৰ সাহিত্য নিশ্চয় অধ্যয়ন কৰিব লাগে। আধুনিক গল্প সাহিত্যৰ অভ্যাসো চলিব লাগে। এনেকুৱা হ'লে যি কোনো প্রদেশৰ আশ্ৰমলৈ আমি যাব পাৰোঁ, জ্ঞান দিব পাৰোঁ আৰু জ্ঞান ল'বও পাৰোঁ। মাতৃভাষাৰতো অধ্যয়ন চলিবই।

ৰাষ্ট্ৰত ৰাষ্ট্ৰভাষা, প্ৰান্তত মাতৃভাষা

ইন্দোৰক সৰ্বোদয় নগৰৰ কাৰণে বাচি লোৱা হ'ল। এই খন নগৰ ডাঙৰো নহয়, সৰুও নহয়। তাত কস্তুৰবা ট্ৰাষ্টৰ মুখ্য কেন্দ্ৰ আছে, সেইটোও এটা কথা। কস্তুৰবা স্মাৰক যেতিয়াৰ পৰা হ'ল তেতিয়াৰে পৰা তালৈ মোৰ যোৱা হোৱা নাই। তাত এই সংস্থাই ডাঙৰ প্ৰস্তাব ল'লে—কস্তুৰবা ট্ৰাষ্টৰ দ্বাৰা শান্তিসেনাৰ কাম হাতত ল'ব লাগে। সেইমতেই কাশীত শান্তিসেনা বিজালয় আৰম্ভ কৰিছে। তাৰ পিছৰ বিদ্যালয় ইন্দোৰত হ'ব। তালৈ আপোনালোকৰ ভনীসকলো যাব। এইকাৰণে হিন্দী নাজানিলে আপোনালোকৰ কাৰণে টান হ'ব। আপোনালোকৰ হিন্দী ভালকৈ আহিব লাগে। মোৰ পৰামৰ্শ যে ইয়াত গোটেই দিন হিন্দী চলিব লাগে। বৰ্গ

নিজৰ ভাষাত হওক। ওচৰ-চুবুৰীয়াৰ সেৱা অসমীয়াতে হওক। কিন্তু ইয়াত অলপ সকলো দৈনন্দিন ব্যৱহাৰত হিন্দী চলিব লাগে। অখিল ভাৰত কস্তুৰবা নিধিৰ কামৰ নতুন ৰূপ দিয়াৰ প্ৰস্তাব ইন্দোৰত লোৱা হ'ল। সকলো ভনীয়ে স্বীকাৰ কৰিলে যে শান্তিৰ কামত ভনীসকল অগ্ৰসৰ হ'ব লাগে।

ব্যৱহৃত অধ্যাত্ম—শান্তিসেনা

বিনা আধ্যাত্মিকতাৰ ভেটিৰে বিশ্বত এই কাম হাতত ল'ব নোৱাৰি। শান্তিসেনাৰ ভাবধাৰাটো বিৰোধী পক্ষই খং কৰি মাৰিবলৈ আহিলেও আমি খং নকৰাটোৱেই কেৱল নহয়; শান্তিৰে আমি ভগবানক প্ৰেমপূৰ্বক তেওঁক কমা কৰিবলৈ খাটিব লাগে। মনত হ'ব লাগে প্ৰভু তেওঁৰ ভাল কৰা। শান্তিৰে সহ্য কৰাটোৱেই নহয়, প্ৰেমেৰে সহিব লাগে। এইটো ডাঙৰ কথা। নিজৰ শৰীৰৰ ওপৰত যিমান প্ৰেম তাতোকৈ আনৰ প্ৰতি বেচি প্ৰেম হ'ব লাগে। এই-বিলাক ঈশ্বৰত ভক্তি আৰু অধ্যাত্ম চিন্তাত বিনে কেনেকৈ হ'ব? এই কাৰণেই এই কথাত জোৰ দিছোঁ যে আইসকল ব্ৰহ্মবিদ্যাত পাৰ্গত হ'ব লাগে। কিতাপৰ পৰা অতি উত্তমৰো উত্তম সাৰাংশ বাছি বাছি ল'ব লাগে। ব্ৰহ্মবিদ্যা পুস্তকীয় বিদ্যা কিন্তু নহয়, ই আচৰণৰ বিদ্যা। আচৰণত ব্ৰহ্মবিদ্যা ভৰি থাকিব লাগে। আমাৰ দৈনন্দিন জীৱনত আদৰ, প্ৰেম, বিশ্বাস আৰু শ্ৰদ্ধা থাকিব লাগে। আমি সকলো এক,

এনে দৃঢ় বিশ্বাস হ'ব লাগে। বাহিৰত ভেদ, পাৰ্থক্য থাকিব পাৰে, কিন্তু অন্তৰেবে সকলো এক, আমি়েই আমি। এনে দৃঢ় শ্ৰদ্ধা হ'ব লাগে। এয়ে হ'ল ব্ৰহ্মবিদ্যাৰ আবন্তনিৰ স্বৰূপ।

সৃষ্টিৰ সকলোৰে লগত একাত্মতাৰ অনুভূতি

আমি ইয়াতকৈয়ো আৰু আগবাঢ়ি যাব লাগিব। ধৰক আগত এটা সাপ আহিছে। তাতো আমি়েই আছোঁ বুলি ভাবিব লাগে। এই অনুভূতিটো একেবাৰতে নাহে, সি অভ্যাসৰ দ্বাৰাইহে হ'ব। ইয়াৰ আবন্তনি মানুহৰ পৰা হ'ব। তাৰ পিছত যিবিলাক প্ৰাণীৰ পৰা আমি সেৱা লওঁ সেইবোৰলৈ বহলাই দিব লাগিব। তাৰ পিছত এনেবিলাক প্ৰাণী, যি জানি-বুজি নহয়, কিন্তু হানি কৰে, যেনে বৃষ্চিক, সাপ ইত্যাদি। তাৰ পিছত সেইবিলাক প্ৰাণী, যি মানুহৰ ওপৰত আক্ৰমণ কৰে, যেনে বাঘ, ঘোং ইত্যাদি। এইটো একেবাৰে শেষৰ কথা হ'ব। আমি সকলো একে, এই অনুভূতিটো প্ৰথমে হ'ব লাগে।

পৰস্পৰে প্ৰেম কৰা

ইয়াৰনো আবন্তনি কেতিয়া, ক'ব পৰা হ'ব? এতিয়া এই আশ্ৰমত সকলো মহিলা আছে। তেওঁলোকৰ অন্যান্য অনুৰাগ থাকিব লাগে। জীৱন প্ৰেমেৰে পৰিপূৰ্ণ হ'ব লাগে। ইজনৰ

প্ৰতি সিজনেৰ অত্যন্ত মৰম চেনেহ থাকিব লাগে। তাৰ পিছত ই বিয়পি যাব, প্ৰাণীমাত্ৰৰ ফালে বিয়পিব—এইদৰেই ব্ৰহ্মবিদ্যা হৈছে আচৰণৰ বস্তু। তাত সংস্কৃতিৰ সহায় ল'ব লাগে। জীৱন সেইপ্ৰকাৰৰ বনাব লাগে।

কেৱল তিৰোতাকেই কিয় ? তিৰোতাই পুৰুষৰ ভুল শুধৰাব লাগে

মই আগতে কৈ আহিছোঁ যে আইসকল ব্ৰহ্মবিদ্যাত পাৰ্গত হ'ব লাগে। মানুহে মোধে অকল তিৰোতাৰ কাৰণেহে নে, পুৰুষৰ কাৰণে নহয়নে? মই কওঁ যে ময়োতো পুৰুষেই, ব্ৰহ্মবিদ্যাৰ প্ৰতি মোৰ সকলোৰে পৰাই ধাউতি জন্মিছে। ই যে অকল তিৰোতাৰ কাৰণেহে এনে নহয়। মই তিৰোতাক এই কাৰণেই কৈছোঁ যে পুৰুষসকলে ব্ৰহ্মবিদ্যাৰ ভুল ৰূপ দিছে। পুৰুষে দুখন মহাযুদ্ধ লগালে। এতিয়া তিৰোতাই আগবাঢ়ি আহিব লাগে সমাজৰ সংৰক্ষকৰ ৰূপেৰে! তেওঁলোকে সমাজত শান্তিৰ বাণী প্ৰচাৰ কৰক। পুৰুষে ব্ৰহ্মবিদ্যাৰ ভুল ৰূপ দিলে, তিৰোতাই ইয়াৰ শুদ্ধ ৰূপ দিব লাগে। মই ভাৰতৰ আৰু অন্য দেশৰ সাহিত্য পঢ়িছোঁ। সাহিত্যত দেখিছোঁ পুৰুষসকলে তিৰোতাক আসক্তিৰ বিষয় কৰি পেলাইছে আৰু বিৰক্তিবো বিষয় কৰিছে। প্ৰেম আৰু আসক্তিত পাৰ্থক্য আছে। মই গান্ধীৰ খাওঁ, সেইবাবে গান্ধীৰ মোৰ আসক্তিৰ বস্তু। কিন্তু গান্ধীৰ মোৰ প্ৰেমৰ বিষয় নহয়। প্ৰেমৰ অৰ্থ

হৈছে এইটো যে আমি তাৰ কাৰণে ত্যাগ কৰোঁ।। তেতিয়াহে সি প্ৰেম হয়। খাবলৈ যোৱা, ভোগ কৰিবলৈ যোৱাক প্ৰেম নোবোলে। বাঘে হৰিণক খায়, তাক প্ৰেম ক'ব নোৱাৰি। আমি ফল খাওঁ, ফলত আমাৰ প্ৰেম থকা বুলি নকওঁ। ফলে যদি দৌৰ মাৰে তেতিয়াও আমি ফলৰ ওপৰত খং কৰি বাঘৰ দৰে ধৰি খাম।

পুৰুষৰ বিকৃত দৃষ্টি, তিবোতাৰ স্বীকৃত কিয় ?

তিবোতাক ভোগৰ সামগ্ৰী কৰি পুৰুষসকলে তেওঁলোকক আসক্তিৰ বিষয় কৰিলে আৰু দুখৰ বিষয় যে তিবোতায়ো তাকে মানি লৈছে। আনহাতেদি তিবোতাক ঘৃণা কৰিলে বৈৰাগ্য হয় আৰু মানুহ তাৰ পৰা মুক্ত হয়, এনে ভুল ধাৰণা চলালে। এনেকুৱা দ্বেষ আৰু ঘৃণাৰ দ্বাৰা আসক্তি হয়, ভক্তি হয়, প্ৰেম হয়। ইয়াৰ বৰ্ণনা ভাগৱতত আছে। যেনেকৈ উদ্ধৱ আৰু অৰ্জুনে কৃষ্ণক ভক্তি কৰিছিল, তেনেকৈ কংস আৰু শিশুপালেও কৃষ্ণক ভক্তি কৰিছিল আৰু তেওঁলোকে সেইমতেই তৰিছিল। কিয় ? এই কাৰণেই যে তেওঁলোকে কৃষ্ণক দ্বেষ কৰিছিল। দিনে-ৰাতিয়ে তেওঁৰেই ধ্যান কৰিছিল, গতিকে সিয়ো ভক্তিৰেই এটা স্বৰূপ। ঠিক এনেকুৱা পুৰুষসকলৰো হৈছিল। তেওঁলোকে তিবোতাসকলক বৈৰাগ্যৰ বিষয় কৰিলে আৰু তেওঁলোকক ঘৃণা কৰিবলৈ ধৰিলে।

সন্ন্যাসীয়ে তিবোতাৰ মুখ নাচায়, স্ত্ৰী নিন্দা কৰে—এনেকৈয়ে ব্ৰহ্মবিদ্যাৰ স্বৰূপ বেয়া কৰিলে।

অধ্যাত্মত বুনিয়াদী ভ্ৰান্তি

ব্ৰহ্মবিদ্যাৰ আধাৰেই হৈছে এনেকুৱা যে সকলোতে আমাৰ পৰমেশ্বৰৰ দৰ্শন হ'ব লাগে। এই ব্ৰহ্মবিদ্যাৰ আৰম্ভ পুৰুষে তিবোতাক আৰু তিবোতাই পুৰুষক ঘৃণা কৰিলে নহয়। এনেকুৱা প্ৰথমে হৈছিল। সেইকাৰণে এই ভাৱধাৰাত বৰ ডাঙৰ ভুল বৈ গৈছিল। এতিয়া তাক শুদ্ধ কৰিব লাগে। শুদ্ধ গ্ৰন্থত কিছুমান বেয়া কথা থাকে। ভাগৱততো তেনেকুৱা কথা লিখা আছে। এফালে ভাগৱত আনফালে তিবোতাৰ নিন্দা। তিবোতাৰ সঙ্গ বেয়া, এই কথা বদলাব লাগিব। ব্ৰহ্মবিদ্যাৰ ভুল শুধৰাব লাগিলে তিবোতাইহে কৰিব লাগিব। তিবোতাই নিজৰ নিন্দা থকা কথা পঢ়িবই নালাগে। ব্ৰহ্মবিদ্যাৰ অধ্যয়ন বিশেষভাৱে কৰিব লাগে। তিবোতা ব্ৰহ্মবিদ্যাময় হৈ যাব লাগে। তেতিয়াহে ব্ৰহ্মবিদ্যা বিস্তাৰিত হ'ব। তেতিয়া তাত আৰু একাঙ্গীতা নেথাকিব। সেইবাবেই তিবোতাক ব্ৰহ্মবিদ্যাৰ বিশেষ অধ্যয়ন কৰিবলৈ কৈছোঁ। ব্ৰহ্মবিদ্যাৰ সংশোধন কৰা কাম তিবোতাইহে কৰিব লাগে। কামিনী আৰু কাঞ্চন ত্যাগ বুলি কোৱা হয়। ইয়াৰ ভাবটো ভাল, কিন্তু শব্দ কেইটা ঠিক নহয়। ইয়াৰ পৰিবৰ্ত্তে কাম আৰু লোভৰ পৰিত্যাগ বুলি ক'ব পাৰে। পুৰুষে যদি

কামিনীক পৰিত্যাগ কৰে তিবোতাই জানো পুৰুষক ত্যাগ নকৰিব ? এনে ধৰণৰ কিতাপৰ শব্দ শুধৰাব লাগে । ই শাস্ত্ৰিক নহয় । ইয়াৰ কাৰণে প্ৰথমে ব্ৰহ্মজ্ঞানী বৈবাগ্য তিবোতা ওলাব লাগে ।

উপনিষদৰ দুগৰাকী স্ত্ৰী

উপনিষদত এটা গল্প আছে । যাজ্ঞৰন্ধৰ দুগৰাকী পত্নী আছিল । যেতিয়া তেওঁৰ সন্ন্যাস ল'বৰ সময় হ'ল, তেতিয়া ছয়ো গৰাকী পত্নীক মাতি ক'লে, “মোৰ ইষ্টেট (সা-সম্পত্তি) ভগাই দিব খুজিছোঁ ।” তেওঁৰ হাতত ধনো আছিল । কাত্যায়নী সাধাৰণ তিবোতাৰ নিচিনা আছিল । তেওঁ সেই সা-সম্পত্তি স্বীকাৰ কৰিলে । তেওঁৰ দ্বিতীয় পত্নী মৈত্ৰেয়ী আছিল । তেওঁ শ্ৰদ্ধিলে যে ইয়াৰ দ্বাৰাই জানো অমৃতত্ব প্ৰাপ্তি হ'ব ? পিছত মৈত্ৰেয়ীয়ে ক'লে যে “যি বস্তুৰ দ্বাৰাই অমৃতত্ব প্ৰাপ্তি নহয়, তাক লৈ মই কি কৰিম ? তুমি তাক ভগাইছা কিয় ? আমাকো তাৰ পৰা মুক্ত কৰা আৰু কি উপায়ে-ৰেনো অমৃতত্ব প্ৰাপ্তি হ'ব তাক কোৱা ।” যাজ্ঞৰন্ধৰই তেওঁক যি উপদেশ দিছিল, সেয়ে ব্ৰহ্মবিদ্যা । বৃহদাৰণ্যক উপনিষদত আছে । উপদেশ দি যাজ্ঞৰন্ধৰ বনলৈ গুচি গ'ল । মৈত্ৰেয়ীৰ ধন সম্পত্তিত কচি নাছিল ! তেওঁৰ অকল ব্ৰহ্ম-বিদ্যাতহে কচি আছিল । এইদৰেই কাম আৰু কাঞ্চনৰ ত্যাগ কৰিব লাগে । এনেকুৱা ত্যাগ কৰিব লাগে কিন্তু

পৰস্পৰে ভেদ-ভাব আৰু ঘৃণা ভাব ৰাখিব নালাগে । অভেদত জীৱন থিয় কৰিব লাগিব । তেতিয়াহে ব্ৰহ্মবিদ্যাৰ আৰম্ভ হ'ব । ব্ৰহ্মবিদ্যাৰ স্বচ্ছ নিৰ্মল অৰ্থ পুনৰ কৰিব লাগিব, ইয়াকো আইসকলেই কৰিব লাগে । *

* (১১ | ৪ | ৬১ তাং শৰণীয়া কস্তৰবা আশ্রমত প্ৰাতঃ প্ৰৱচনৰ পৰা)

ল'ৰা-ছোৱালীৰ শিক্ষা একেলগে হ'ব লাগে

জীৱনৰ দুখন ডেউকা—জ্ঞান আৰু কৰ্ম

বুনিয়াদী শিক্ষা দেশৰ শিক্ষাৰ ভেটি । এই গোটেই ঘৰটো বুনিয়াদীৰ ভেটি । মুখ্য মন্ত্ৰী পতাকা, তোমালোক ভেটি । মই বিচাৰোঁ যে বুনিয়াদী শিক্ষা ভনীসকলৰ হাতত থাকক । এই শিক্ষাত ল'ৰা-ছোৱালীৰ মাজত সম্বন্ধ আছে । শিক্ষা মাকৰ হাতত থাকিব লাগে । কিয়নো ল'ৰা-ছোৱালী তেওঁৰ হাতত থাকে । বুনিয়াদী শিক্ষাৰ দুটা কাম—জ্ঞান আৰু কাম । এতিয়াৰ শিক্ষাত দুটা ভাগ—এফালে জ্ঞান, এফালে কাম, ৰাহ আৰু

কেতু, মূৰ আৰু গাটো। এইদৰে সমাজ দুই টুকুৰা হয়। চহৰত বাহু গাঁৱত কেতু।

বিমানত মান-পত্ৰ, মাটিত দান-পত্ৰ

ইংৰাজীত কয়, “এই মিলত ৫০ খন হাত আছে।” ৫০জন মজদুৰ বুলি নকয়। মিল মালিকক কয় মূৰ। সমাজক এনেকৈ দুভাগ হ’ব দিব নালাগে। ভগবানে বুদ্ধি সকলোকে দিছে, ভোকো দিছে। সেইকাৰণে মগজৰ কামো কৰিব লাগে, হাতৰ কামো কৰিব লাগে। দুয়োজনে দুয়োটা কাম কৰিব লাগে। প্ৰধান মন্ত্ৰীয়ে দুঘণ্টা খেতিৰ কাম কৰিব লাগে। তেতিয়া শৰীৰ ভালে থাকিব, বেচি দিন জীয়াই থাকিব। কৃষকৰ লগত কাম কৰিব, কৃষকৰ লগত মিলি যাব, বৰ্গ ভেদ নোহোৱা হ’ব। মোক সোধে “আপুনি কিয় খোজ কাঢ়ে?” বুদ্ধি আছে কাৰণে খোজ কাঢ়িছোঁ। প্লেনত উঠিলে বতাহহে পাম, মাটিৰ লগত সন্মুখ নাপাম। আকাশী জাহাজত উঠিলে মান-পত্ৰ পাম, দান-পত্ৰ নাপাম। শৰীৰ-শ্ৰম কৰিলে সকলোৱে লগৰ মানুহ বুলি ভাবিব। মই খোজকাটাৰ লগতে আলোচনাও চলে—জ্ঞান-চৰ্চা হয়, বহুত মানুহ লগত আছে। আকাশী জাহাজত ২৫ জন হে আছে। সকলোৱে তাত উঠিব নোৱাৰে। কিন্তু পদযাত্ৰাত সকলোৱে যোগ দিব পাৰে।

এখন স্কুলত শিক্ষক এজন, শিক্ষাৰ্থী কেইজন মান আৰু এজন চাকৰ আছে। চাকৰে ঋক দিয়ে, শিক্ষাৰ্থীয়ে ঋক

নিদিয়ে, শিক্ষকেতো নিদিয়েই। ঋক দিয়া জনে ঋক দিয়াৰ বাহিৰে ২৫ বছৰ থাকিও তাত তেওঁ অকণো জ্ঞান পোৱা নাই—তেওঁ তাত মজদুৰহে। কিন্তু তেওঁ বৰ্গত শিক্ষা পাব লাগিব। ২৫ বছৰৰ পিছত তেওঁ এজন জ্ঞানীলোক হৈ ওলাব লাগে। ২৫ বছৰৰ পিছতো শিক্ষা নোপোৱাকৈ ওলালে তেওঁ কি কৰি খাব? শিক্ষক সকলেও ঋক দিব লাগে। সকলোৱে সকলো কাম কৰিব লাগে। গোপালকৃষ্ণ গীতাৰ প্ৰৱৰ্ত্তক। তেওঁ জ্ঞান চৰ্চাও কৰিছিল, গৰুও চৰাইছিল। আপোনা-লোক বেচি ভাগেই তেওঁকতো গোপালকৃষ্ণ বুলিহে জানে।

ভুল ভগবানে কৰা নাই

ল’ৰা-ছোৱালীৰ শিক্ষা একেলগে হ’ব লাগে। ভগবানৰ এনে ইচ্ছা নথকা হলে কোনো ঘৰত কেৱল ল’ৰা আৰু কোনো ঘৰত কেৱল ছোৱালীহে জন্মিলেহঁতেন। হিন্দীভাষাত ল’ৰা-ছোৱালীয়ে একেলগে প্ৰতিজ্ঞা কৰিবও নোৱাৰে। যেনে, “মৈ প্ৰতিজ্ঞা কৰতা হুঁ,” “মৈ প্ৰতিজ্ঞা কৰতী হুঁ।” একেকথা একেলগে ক’ব নোৱাৰে। অসমীয়া ভাষাত এনে নহয়। কাৰণ ভাই-ভনী সকলোৱে ইয়াত একেলগে কাম কৰে! *

* (২১।৪।৬১ তাং বহাৰ বুনিয়াদী প্ৰশিক্ষনৰ শিক্ষাৰ্থীনী সকললৈ)।

তিনিটা কাৰ্য্যক্ৰম

বব আনন্দৰ বিষয় যে গোটেই অসমতে মহিলা সমিতিয়ে কাম কৰিছে। এই সকলোবোৰ শুভ লক্ষণ। মই আগৰ পৰাই শুনিছিলোঁ। যে অসমৰ মহিলা স্বতন্ত্ৰ। বিহাৰৰ মহিলা এনেকুৱা নহয়। ইয়াত মহিলাসকলে আৰু মহিলা সমিতিয়ে কাম কৰে। এওঁলোকে তিনিটা কাৰ্য্যক্ৰম হাতত ল'ব পাৰে। যেনে :—

(১) দুখীয়াৰ কাৰণে ভূমিদান।

(২) ভাৰত ব্যাপি শান্তিসেনা স্থাপন।

(৩) ঘৰে-ঘৰে শান্তিসেনাৰ কাৰণে শান্তিপাত্ৰ।

সৰ্ব্বোদয় বা শান্তিপাত্ৰত সৰু লৰা-ছোৱালীৰ হতুৱাই শস্ত্ৰ থ'ব লাগে। তাৰ মূল্য সৰ্ব্বোদয় মণ্ডলক দিব লাগে। এই তিনিটা কাম লৈয়ে মই অসমলৈ আহিছোঁ। সৰ্ব্বোদয় পাত্ৰত চাউল খোৱা কাম মহিলাই কৰিব লাগে।

মহিলা স্বাভাৱিকতে শান্তিসৈনিক

মহিলাসকলে যি কাম কৰে তেওঁলোকে নেৰে, কাৰণ মহিলাই নিষ্ঠাৰে কাম কৰে। শান্তিসেনাৰ কামো মহিলাই কৰিব পাৰে। হিংসাৰ কামত মহিলা প্ৰায়েই নাযায়। মানুহ মাৰিবলৈ মহিলা নাযায়। মহিলা সকলে শান্তিসেনা হলে বহুত উপকাৰ হ'ব। বাহিৰত গুণ্ডগোল লাগিলে তেওঁলোকে ঘৰতে দুখ কৰি থাকে; কিন্তু বাহিৰলৈ ওলাই নাহে।

(৩৩)

পণ্ডিতজীৰ অপবাদৰ উত্তৰ দিম

পণ্ডিত নেহৰুৱে খঙতে সিদিনা ভূপালত এটা মন্তব্য কৰি কৈছে—তেখেতে কংগ্ৰেছী সকলক সুধিছিল জব্বলপুৰত যি গুণ্ডগোল হ'ল তাত কংগ্ৰেছী সকলে কি কাম কৰিছিল? গুণ্ডগোল কৰোঁতাসকলৰ মাজত কাম কৰি যদি এজন কংগ্ৰেছীও জখম হ'লহেঁতেন তেতিয়াহে কংগ্ৰেছীয়ে কাম কৰিছে বুলি ক'ব পৰা গ'লহেঁতেন। মহিলা সকলে যেনেকৈ পৰ্দাৰ আৰত থাকে কংগ্ৰেছী সকলেও তেনেকৈ আছিল। অৰ্থাৎ কংগ্ৰেছীৰ লগতে মহিলাৰো বদনাম হ'ল। এতিয়া মই দেখুৱাব খোজোঁ। যে মহিলাসকল ওলাই আহিছে, পৰ্দাৰ আৰত থকা নাই। পণ্ডিত নেহৰুৱে দিয়া বদনাম আমি গাত নলওঁ। লোক-সেৱক-সজ্জ কৰাৰ কথা বাপুৱে কৈছিল। মহিলা সকলে কওক এই লোক-সেৱক-সজ্জ আমি বনাম। ক'বাত মাৰ খাব লাগিলে মাৰো খাম। ৰাজনীতিত আমি নোসোমাওঁ। কাজিয়া থমাবৰ কাৰণেই আমি আগ-বাঢ়ি যাম। পণ্ডিত নেহৰুৱে পৰ্দাৰ কথা কৈছে। এই কাৰণে নগাঁওৰ মহিলাসকলে সঙ্কল্প লওক যে শান্তিসেনাৰ কাম আমি কৰিম। সৰ্ব্বোদয়-পাত্ৰত জোৰ দিম। মাটিৰ মালিক সাধাৰণতে পুৰুষ। পুৰুষৰ পৰা মাটি খোজক আৰু যদি তেওঁলোকে মাটি নিদিয় তেওঁলোকক ভাত বান্ধি নিদিওঁ বুলি কওক। *

* (২৫।৪।৬১ নগাঁও মহিলা সমিতিত দিয়া ভাষণ)

শ্রী-শান্তিৰ কাম

এই জুই পুৰুষে জ্বলোৱা

চলিছ বছৰে পুৰুষৰ ৰাজত্বত দেখিলোঁ। কাজিয়া, যুঁজ। দুখন মহাযুদ্ধ চলিল। এইবোৰ পুৰুষৰ দ্বাৰা সমাধান নহয়। কাৰণ পুৰুষৰ পুৰণি বুদ্ধি। তেওঁলোকে ইতিহাস পঢ়ে আৰু সেইমতে চিন্তা কৰে। তাতকৈ বেলেগ হৈ চৰ্চা কৰিব তেওঁলোকে নোৱাৰে। বেলেগ বেলেগ ৰাজনীতি চৰ্চা কৰি অসন্তোষবোৰৰ কাৰণ ইজনে কয়, ইটোৰ পৰা হৈছে, সিজনে কয়, সিটোৰ পৰা হৈছে। হিন্দুস্থান, পাকিস্থান, চিল'ন, নেপাল, আলজিৰিয়া, কঙ্গো, কিউবা, সকলোতে অসন্তোষ—এইবোৰ পুৰণা মগজুৰ কাম। পৰস্পৰে পৰস্পৰৰ প্ৰতি অবিশ্বাস, সমস্যাৰ সমাধান নহয়। ক'ববাত হয়তো সমাধান কৰে সৈন্ত-বলেৰে। সৈন্তৰ বলত কিছুদিন দমি থাকে, আকৌ উজাৰ খায়। বহু কালৰে পৰা এয়েই চলি আছে। এতিয়া সংহাৰৰ অস্ত্ৰ মানুহৰ হাতত—মানুহ শেষ হৈ যাব।

স্বচ্ছ বুদ্ধিৰ পৰিচয় দিব

মানুহ জাতিক বচাবৰ কাৰণে এতিয়া তাজা বুদ্ধি লাগে। ভনীসকলৰ তাজা বুদ্ধি আছে। এতিয়ালৈকে তেওঁলোক

ৰাজনীতিত সোমোৱা নাই। সেই কাৰণে অবিশ্বাস ভাবটোও তেওঁলোকৰ মনত সোমোৱা নাই। ভনীসকলৰ বুদ্ধি স্বচ্ছ হৈ আছে। পুৰুষৰ ৰাজনীতিয়ে টুকুৰা-টুকুৰ কৰে। তেওঁলোকৰ মন অবিশ্বাস অসন্তোষেৰে ভৰি আছে। বঙালীৰ কাৰণে অস-মীয়াৰ অসন্তোষ, অসমীয়াৰ কাৰণে বঙালীৰ অসন্তোষ, হিন্দুৰ কাৰণে মুছলমানৰ অসন্তোষ, মুছলমানৰ কাৰণে হিন্দুৰ অসন্তোষ, মজছুৰৰ কাৰণে মালিকৰ, মালিকৰ কাৰণে মজছুৰৰ, হবিজনৰ কাৰণে আনসকলৰ, আনসকলৰ কাৰণে হবিজনৰ অসন্তোষ, এইদৰে ভেদাভেদ, অবিশ্বাস, কলহ চলিবই লাগিছে। কোনো এটা এনে শক্তি লাগে যি সকলোকে প্ৰেমৰে মিলাব। প্ৰেমৰে ক'ব, “মৰম কৰা, সেৱা কৰা, শান্তি স্থাপনা কৰা, অশান্তি হ'বলৈ নিদিবা”। এনে শক্তিৰে কাম কৰা মহিলা ওলাব পাৰে। পুৰুষেও পাৰে, কিন্তু মহিলাৰ কাৰণে সহজ। কাৰণ মহিলাৰ মগজু পৰিষ্কাৰ হৈ আছে। লেতেৰা হোৱা নাই। নিলিখা কাগজ, আঁক নপৰা কাগজৰ দৰে হৈ আছে। সেই কাৰণে সমাজত শান্তি অনাৰ দায়িত্ব মহিলাই ল'ব লাগে ঘৰৰ। কামৰ দায়িত্ব তেওঁলোকৰ আছে। তাৰ উপ-ৰিও শান্তি স্থাপনৰ দায়িত্বও মহিলাৰ। পাৰ্টিৰ পৰা মুক্ত মাতৃ-শক্তি হ'ব পাৰে। সেই কাৰণে শান্তি-সেনাৰ কাম ভনীসকলৰ দ্বাৰা হ'ব—মই তেওঁলোকক গোহাৰি জনাইছোঁ।

পক্ষ মুক্ত মাতৃ-শক্তি আগবাঢ়ি আহক

ইন্দোবৰ কস্তুৰবা গ্ৰামলৈ গৈছিলে^১। কস্তুৰবা অনুষ্ঠানে গোটেই ভাৰততে সেৱাৰ কাম কৰি আছে। মাতৃ-মঙ্গলৰ কাম, সকল'ৰাৰ শিক্ষা দিয়া কাম আদি কৰি আছে। মই তেওঁলোকক বুজালে^১ যে কস্তুৰবাই শান্তিসেনাৰ কাম হাতত লওক। ভাৰতৰ ভনীসকলে মোৰ কথা মানি ল'লে। তেওঁলোকে একেলগে প্ৰস্তাৱ ল'লে যে ভাৰতত শান্তিসেনাৰ কাম তেওঁলোকে হাতত ল'ব।

নিত্য-সেৱা আৰু নৈমিত্তিক শান্তি স্থাপনা

অশান্তি হলেই শান্তি অনাৰ দায়িত্ব মহিলাৰ। তাৰ কাৰণে ঘৰে ঘৰে সৰ্বোদয়-পাত্ৰ ৰাখিব। মই সৰ্বোদয়-পাত্ৰ নাম দিছিলে^১, ই আছিল শান্তিৰ কাৰণে—শান্তি-পাত্ৰ। দিনে-দিনে এমুঠি এমুঠি সৰ্বোদয়-পাত্ৰত থৈ যাব আৰু এক-গোট কৰি শান্তি-সেনাৰ কামত খৰচ কৰিব। জব্বলপুৰত অশান্তি হৈছে। তালৈ কাৰোবাক পঠাব লাগে। ইয়াতো ক'বালৈ যাবৰ আৰম্ভক হ'ল। য'তে কাজিয়া হয় তালৈকে যাবৰ আৰম্ভক হ'ব—যাব লাগিব। সাধাৰণ সময়ত সমাজত সেৱাৰ কাম কৰিব। জন-সম্পৰ্ক কৰিব, মানুহৰ লগত পৰিচয় হ'ব। তেতিয়া তেওঁলোকৰ সেৱাত মানুহে মূল্য দিব। যেতিয়া কাজিয়া হ'ব তালৈ যাব। শান্তি কৰিবলৈ গৈ মাৰ খাব। কিন্তু কাকো নামাৰিব। শান্তিৰে মাৰ

খাব। যিজনে মাৰিব তেওঁৰ কাৰণেও ভগৱানৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা কৰিব—এই কাম কৰিবলৈ ভনীসকলক কৈছোঁ। অসমত মহিলা সমিতিয়ে এই কাম হাতত লওক। কস্তুৰবা ট্ৰাষ্টে হাতত লৈছে—দুয়ো এক হৈ কাম কৰক, সৰ্বোদয়-পাত্ৰ, শান্তি-সেনাৰ কাম কৰক। স্বাধ্যায় মণ্ডল পাতি কিতাপ পঢ়ি শুনোৱা আদি সাধাৰণ কাম কৰিব। কিন্তু মুখ্য কাম হ'ব সৰ্বোদয়-পাত্ৰ আৰু শান্তি-সেনাৰ কাম। এইয়া স্ত্ৰী-শক্তিৰ কাম। দিনে দুই-এঘণ্টা বাহিৰলৈ ওলাব, সমাজত ক'ত কি হৈছে চাব। এনেকৈ কাম কৰা মহিলা ওলালে মানুহে তেওঁলোকক চিনি পাৰ। কোনো পাৰ্টিত যাব নালাগে। ভোট দিব লাগে দিব যাকে দিয়ে। কিন্তু ভাবিব লাগিব যে আমি মহিলা শক্তি পাৰ্টিৰ ওপৰত। তটস্থ বুদ্ধিৰে, স্থিৰভাৱে সকলো চাম আৰু কৰিম। *

* (১ | ৫ | ৬১ তাং তেজপুৰ মহিলা সমিতিত দিয়া ভাষণৰ পৰা)

মহিলাসকল এতিয়া আগবাঢ়ি আহিব লাগে

.....এইখন মোৰ বিশেষ স্থান—বুনিয়াদী শিক্ষাৰ কেন্দ্ৰ, মহিলাৰ শিক্ষাৰ স্থান ।...

আজিলৈকে মহিলা বন্দি নহৈ আছিল । কয়দৌক কেনেকৈ বখা হয় ? হাতে ভৰিয়ে বেড়ি (জিন্জিৰি) লগাই ৰাখে । মহিলাৰ হাতত, ভৰিত, ডিঙিত গহনা । গহনাই মহিলাসকলক বন্দী কৰিছে । গহনা লোহাৰ নহয়, সোণৰ । লোহানো কি ? সোণ নো কি ? বেড়ি বেড়িয়েই । বাহিবলৈ যাব নোৱাৰে, ভয়, বিপদ, বাধা ।

নৈতিক শাসন মহিলাই কৰিব লাগিব

অসমত মহিলাসকলৰ অলপ স্বাধীনতা আছে । ইয়াত মহিলাসকল আগবাঢ়ি আহিব লাগে । সমাজক শিক্ষা দিয়া কাম এওঁলোকে কৰিব লাগে । মনু, যাজ্ঞবল্ক্য, পৰাশৰ, ঋতিকৰ, শঙ্কৰাচাৰ্য্য, বামানুজ, শঙ্কৰদেৱ, মাধবদেৱ, এওঁলোক ডাঙৰ ডাঙৰ মহাপুৰুষ, ধৰ্ম্মসংস্থাপক, শাস্ত্ৰকাৰ । মহিলা শাস্ত্ৰকাৰ কিয় হ'ব নোৱাৰে ? এওঁলোক বাহিবলৈ ওলাই আহিব লাগে । ব্ৰহ্মবিদ্যা শিকিব লাগে, ভক্তিমাৰ্গৰ শিক্ষা ল'ব লাগে ! নিৰ্ভয়ে মহিলাসকল ওলাই আহি হাই-কাজিয়া

ভাঙিব লাগে । সমাজত মানুহে বিড়ি খায় । মহিলাসকলে তেওঁলোকক বুজাই দিব যে ইয়াত বিড়ি খাব নালাগে । বিড়ি খাব লাগে যদি ওলাই যোৱা ইয়াৰ পৰা । মদ খোৱা বাঢ়িব লাগিছে, ইয়াক কোনে বন্ধ কৰিব ? মহিলা সকলে বুজাব এনেবোৰ কাম কৰিব নালাগে বুলি । এনে শক্তি মহিলাৰ হ'ব লাগিব । তেওঁলোকে এইবোৰ বেয়া পায় আৰু ঘৰতে বহি বহি কয় যে এইবোৰ বৰ বেয়া কাম হৈছে । কিন্তু এইবোৰ বন্ধ কৰিবলৈ নাযায় কিয় ? তেওঁলোকে কয় “আমিতো তিবোতা মানুহ.....।”

সূৰ্য্যাসন্ন প্ৰথৰ আৰু চন্দ্ৰসন্ন শীতল

আপোনালোকৰ হাতত নিয়ন্ত্ৰণ শক্তি থাকিব লাগিব ! মাতৃৰ পৰা আৰম্ভ কৰি কোনেনো নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰে ? মনুৰে কৈছে হাজাৰ পিতাতকৈ মাতৃ শ্ৰেষ্ঠ । ইমান ডাঙৰ শক্তিৰ আশা আৰু অপেক্ষা শাস্ত্ৰকাৰ সকলে কৰিছিল । ইমান শক্তিৰ কল্পনা আমাৰ শাস্ত্ৰকাৰ সকলে কৰিছিল কিয় ? মহিলাসকলে ঘৰে ঘৰে সৰ্ব্বোদয়-পাত্ৰ স্থাপন কৰক । ধৰ্ম্মৰ কথা বুজাই দিয়ক—নিদিয়াকৈ খাব নালাগে, কাজিয়া কৰিব নালাগে, অশান্তি কৰিব নালাগে, ইত্যাদি । বেয়া চিনেমা বন্ধ কৰিব পৰা শক্তি মহিলাসকলৰ হ'ব লাগিব । ইয়াৰ কাৰণে ব্ৰহ্মবিদ্যা জানিব লাগিব, ভক্তিমাৰ্গ শিকিব লাগিব ।

এনেকুৱা অনুষ্ঠানত এইবোৰ পৰিকল্পনা থকা উচিত। আজিৰ আণৱিক শক্তিৰ যুগত হিংসাই সংহাৰ কৰিব। আজি অহিংসা শক্তিয়েহে বন্ধা কৰিব পাৰিব। পুৰুষতকৈ নাৰীৰ অহিংসা শক্তি বেচি। এই অহিংসা শক্তি প্ৰকাশ কৰিব কোনে? মহাত্মা গান্ধীয়ে পাৰিছিল, কাৰণ তেওঁৰ হৃদয় আছিল নাৰীৰ দৰে কোমল আৰু বজ্ৰৰ দৰে কঠোৰ। মহিলাসকলো জ্ঞানত হ'ব লাগিব সূৰ্য্যৰ দৰে প্ৰথৰ আৰু চন্দ্ৰৰ দৰে শীতল, কৰুণাময়ী।

অসমত মহিলা সমিতি আছে, কলুৰবা অনুষ্ঠান আছে, সমাজ-কল্যাণ ব'ৰ্ড আছে, মহিলাৰ বুনিয়াদী শিক্ষা-কেন্দ্ৰ আছে—এইসকলো অনুষ্ঠানে এই বিষয়ে চিন্তা কৰক। ঘৰে-ঘৰে ভূদান-যজ্ঞৰ কথা বুজাওক, কৰুণাৰ কাম কৰিবলৈ বুজাওক, মানুহক সংযমৰ শিক্ষা দিয়ক। তিব্বোতাক আজি ভোগৰ সাধন কৰিছে। সমাজত নিৰ্গজ্জতা বাঢ়িছে। মহিলাসকল এতিয়া আগবাঢ়ি আহিব লাগে। জনসংখ্যা বাঢ়িব লাগিছে—মহিলাসকলে এতিয়া সংযম শিকাব লাগিব।

এইখন মোৰ শেষ প্ৰদেশ। মই এই শেষ প্ৰদেশখনলৈ আহিলোঁ। ইয়াত কাম সোনকালে শেষ কৰিহে এৰি যাম। গোটেই দেশে চাই আছে—বাবা গৈছে অসমলৈ, কি হয় তাত! ইয়াত বেয়া কাম হৈছিল, বদনাম হ'ল। এতিয়া ভূদানৰ কাম জোৰেৰে হওক, প্ৰেম বাঢ়ক। তেতিয়া অসমৰ প্ৰতিষ্ঠা বাঢ়িব, গোটেই ভাৰততে ইয়াৰ প্ৰভাৱ পৰিব।

সুবিধা আহিছে, সকলোৱে চিন্তা কৰক এই বিষয়ে। ভগবানৰ দয়াত আপোনালোকৰ হৃদয়ত এনে তৰঙ্গ যেন উঠলি উঠে। *

* (৫৫৫৬১ তাং চাৰিআলিৰ বুনিয়াদী প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰত দিয়া প্ৰাৰ্থনা প্ৰৱচনৰ পৰা)

সাহ কৰিলেহে কাম হ'ব

...ছগৰাকীমান ভনী আহিছিল। তেওঁলোকে মোক কৈছিল যে “আমি গাৱঁৰ কাম কৰিবলৈ গ'লে পুৰুষ সকলে আমাক ধম্কে দিয়ে। আমি কি কৰিম?” মই ক'লো যে তোমালোকে ক'বা, আমি দুইবেলা বান্ধোঁ। সপ্তাহত চৈধ্য বাৰ বান্ধোঁ। পুৰুষক কোৱা “তোমালোকে ছবাৰ বান্ধা। ঘৰ আৰু বাহিৰত তোমাৰো প্ৰতিপত্তি আছে আমাৰো আছে। তোমালোকে নকৰিলে আমিও নকৰোঁ। যদি নাৰান্ধা উপবাস কৰিম।”

গোপীসকলে স্বামী ত্যাগ কৰি ভগবানৰ ওচৰলৈ গুচি গৈছিল, ভগবানৰ কামৰ কাৰণে। ঘৰৰ মানুহে খং কৰিছিল। কিন্তু গোপীসকলৰ অন্তৰত প্ৰেম ভৰা আছিল। ভনীসকলেও সেইদৰে কৰক, সমাজৰ কাম কৰক। পুৰুষ সকলে কাজিয়া

কবে । তেওঁলোকক ক'ব লাগিব যে “শান্তিৰে কাম কৰিব লাগিব । তোমালোকক আমি নিয়ন্ত্ৰণ কৰিম” । এইদৰে সাহ কৰিলেহে কাম হ'ব । কোন গৰাকী ভনীয়ে এইদৰে ক'বলৈ সাহসেৰে আগবাঢ়ি আহিব ? তেতিয়াহে ক'বলৈ সাহ কৰিব, যেতিয়া ভগবানৰ প্ৰতি প্ৰেম জাগ্ৰত হ'ব ।

* (নাওবৈচাৰ প্ৰাৰ্থনা প্ৰৱচনৰ পৰা)

জ্ঞান + ভক্তি + কৰ্মশক্তি = সেৱাযোগ

বিশ্বত যিমান কাম হৈছে সকলোবোৰ প্ৰত্যক কৰ্মশক্তিৰ পৰাই হৈছে । কাৰোবাৰ বেমাৰত যদি সেৱা কৰিব লাগে তেনেহলে বেমাৰীক সেৱা কৰিবৰ কাৰণে হাতত কলা-নৈপুণ্য থাকিব লাগিব । ইয়াৰ বিনে কাম নহ'ব । সেইদৰেই সেৱা কাৰ্য্যত কৰ্মশক্তিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব লাগে । কোনো-বাই সুন্দৰ গাব জানে, কোনোবা বৈদ্য হয় । যি জনে ঔষধ জানে তেওঁৰ দ্বাৰা সেৱা হ'ব পাৰে । বৈদ্য শাস্ত্ৰৰ জ্ঞান থাকিলেও গাৱেঁ গাৱেঁ সেৱা হ'ব পাৰে । এই-দৰে বহুত প্ৰকাৰৰ সেৱা হ'ব পাৰে ।

কৰ্মৰ যোগ্যতা জ্ঞানৰ পৰা আৰু ভক্তিৰ পৰা বাঢ়ি যায় । কৰ্ম শক্তিৰ লগে লগে জ্ঞান থাকে যদি তেওঁৰ কামৰ বিশেষ বিকাশ হয় । যাৰ বিশেষ জ্ঞান নাই তেওঁ যি কৰে তাৰ পৰা বিকাশ নহয় । ঘৰত বেমাৰীৰ সেৱা কৰা হয় । কিন্তু সেৱা কৰাৰ শাস্ত্ৰীয় জ্ঞান থাকে যদিহে জ্ঞানসহ সেৱা হ'ব পাৰে । সেই সেৱাৰ পৰা প্ৰভাৱ পৰে । কৰ্মশক্তি অধিক কাৰ্য্যকৰী হয় । সেই কাৰণে ইয়াৰ লগে লগে জ্ঞান আৰু ভক্তি নাথাকিলে উত্তম সেৱা নহ'ব । বেমাৰীক সেৱা কৰিবৰ কাৰণে সেৱকৰ শৰীৰত শক্তি থাকিব লাগিব । এই কাৰণেই কৰ্মশক্তিৰ আৱশ্যকতাটো স্পষ্ট দেখা যায় । বেমাৰীক কি খুৱাব লাগে, কোনটো ঠিক, নে তেৱেঁই ঠিক, গৰম পানী লাগে নে ঠাণ্ডা পানী লাগে, ইত্যাদি..... ধৰি লওক এই সকলোবোৰ কৰ্মশক্তি আছে । কিন্তু বেমাৰীৰ সেৱাত মন নাই, প্ৰেম নাই ; আৰু বেমাৰীৰ মন অলপ কোমল হয়, পিছে তেওঁ খিটখিটিয়াও হ'ব পাৰে । সেৱা কৰোঁতাজনে জ্ঞানযুক্ত সেৱাই কৰে ; কিন্তু তেওঁ বিবক্ত হৈ কথা কয় যদিহে তাতোকৈ বেচি বিবক্তিৰে উত্তৰ দিয়ে । তেতিয়া হলে তুমি যিমানেই সেৱা কৰা তেওঁ প্ৰসন্ন নহ'ব । সেইকাৰণেই তোমালোক শান্ত হৈ থাকিব লাগে, মনে মনে থাকিব লাগে ! তেওঁ কিবা ক'লেও, বিবক্ত হৈ ক'লেও এনেকৈহে কোৱা উচিত যে “হয় মোৰ ভুল হৈছে ।”

এইয়া অনুভবৰ কথা মই কৈছোঁ। বেমাৰী এজনৰ সেৱাৰ কাৰণে এজন উত্তম সেৱক পঠালেঁ।। বাত-দিন খুব সেৱা কৰে। দহ-পোন্ধৰ দিনৰ পিছত মই বেমাৰীক দেখা কৰিবলৈ গ'লোঁ আৰু সুধিলোঁ “সকলো ঠিক চলিছেনে”? তেতিয়া তেওঁ উত্তৰ দিলে, “হয় সকলো ঠিক চলিছে। কিন্তু এটা কথা যে এইজন সেৱক নালাগে”। মই কাৰণ সোধাত সেৱক-জনে ক'লে যে “মই অলপ খিটখিটিয়া। ইমান সেৱা কৰোঁ, কিন্তু তেওঁ প্ৰসন্ন হৈ নাথাকে”। মই ক'লোঁ, “হেৰ’, তোৰ সেৱাত প্ৰসন্ন হোৱা নাই যদি তোৰ বিৰক্তিব পৰা হ'বনে?” তোমালোকে বুজিব লাগে যে সেৱাতকৈয়ো মূছ বস্তু লাগে। পিছে সেই সেৱকৰ তৰফৰ পৰা বেমাৰীজনৰ ওচৰত মোৰ ক্ৰমা মাগিব লগা হ'ল।

জ্ঞান আৰু কৰ্ম—কিন্তু হৃদয়ত কৰুণা আৰু প্ৰেম নাথাকে যদি সেৱা নহয়। সেৱাত তিনিওটা বস্তু লাগে। মানি লোৱা হয় যে মহিলাসকলে প্ৰেমেৰে সেৱা কৰে। কিন্তু আমাৰ এনেকুৱা অনুভব হোৱা নাই যে তেওঁলোকে অধিক প্ৰেমেৰে সেৱা কৰে। অনুভব এইটোহে আছে যে নিজৰ কেঁচুৱাক মাকে নিজে সেৱা কৰে। কিন্তু যাবে তাৰে কেঁচুৱাক প্ৰেমেৰে সেৱা কৰিব, এনে হোৱা নাই। সেই বিষয়ত পুৰুষতকৈ সাধাৰণতে মহিলা আগবঢ়া নাই। আত্মীয়, লগা-ভগা কোনো নাই, সেই অৱস্থাত পুৰুষে যিমান প্ৰেমেৰে সেৱা কৰে তাতোকৈ অধিক প্ৰেমেৰে মহিলাই সেৱা কৰিছে বুলি অনুভব

হোৱা নাই। ইয়াত মহিলাৰ দোষ নাই। তেওঁলোকৰ প্ৰেম আছে। কিন্তু সামাজিক সেৱাৰ দায়িত্ব তেওঁলোকৰ ওপৰত নাই। সেইটো পুৰুষৰ নিজৰ বুলি ভাবিছে। মহিলাই উত্তম সেৱা কৰে।

আপোনাৰ প্ৰেম পৰিয়ালৰ পৰা সমাজলৈ বিয়পাই দিয়ক

প্ৰতিবেশীৰ কেঁচুৱাৰ বেমাৰ হ'লে তাৰ সেৱা কৰিবগৈ, এনেকুৱা নিয়ম পৰিয়ালত হোৱা উচিত। দূৰলৈ গৈ লোকৰ সেৱা কৰে। কিন্তু আত্মীয়তাৰে যে সেৱা কৰিছে এনেকুৱা অনুভব এতিয়ালৈকে অহা নাই। এয়া ভাৰতৰ কথা। মই শুনিছোঁ যে ইংলণ্ডৰ মহিলাই এনেকুৱা আত্মীয়তাৰে পৰিয়াল, লগা-ভগা নহলেও সেৱা কৰে, বহুত মৰমেৰে সেৱা কৰে। আমি ৱাৰ্দ্ধাত মহাৰোগী সেৱাৰ মিশ্যন চলাইছিলোঁ।। তাত সেৱাৰ কাৰণে বৰ বেছি মহিলা পোৱা নাই। তাৰ কাৰণ হৈছে এয়ে যে সাধাৰণতে মহিলাই বিয়াৰ পিছত কামত নালাগে। এনেকুৱা অনুষ্ঠানলৈ যাওঁতা কাক পাব? খৃষ্টিয়ান মিশ্যনেৰীত এনেকুৱা মহিলা আছে। কস্তৰবা ট্ৰাষ্টত এতিয়া কিছু সেৱিকা তৈয়াৰ হৈ আছে গাৱলৈ তেওঁলোক যায় আৰু সেৱা কৰে। এইটো বৰ শুভআৰম্ভণি।

সেৱা ক্ষেত্ৰলৈ আইসকল আহক

মই বিচাৰোঁ যে এনেকুৱা সেৱা ক্ষেত্ৰলৈ মহিলাসকল আহক। আজি যিমান সামাজিক সেৱাৰ কাম আছে সেইবোৰলৈ তেওঁলোক আহক। তেওঁলোকে ঘৰৰ কাম বহুতবোৰ কৰিছে। এইকাৰণে এতিয়া মহিলাৰ বাবে এয়া বহুত বহুল ক্ষেত্ৰ মুকলি হৈছে। ঘৰৰ কামৰ পৰা অলপ সময় উলিয়াই আক কাম কৰক। মই আশাকৰোঁ যে সৰ্ব্বোদয়ৰ কাম যি অসমত চলি আছে সেইবোৰ ইয়াত খুব ভালকৈ হওক। শিবিৰলৈ অহা মহিলাসকল তৈয়াৰী হৈছে, এইটো মোৰ কাৰণে সুখৰ কথা।

(১) কৰ্ম-শক্তি, জ্ঞান আৰু শ্ৰীতি হ'ব লাগে।

(২) যাৰ আত্মীয়-পৰিয়াল নাই তেওঁৰ সেৱা আত্মীয় ভাবেৰে কৰিব লাগে।

আপোনালোকৰ কাম শুভ আৰু মঙ্গলময় হওক।*

* (১০।১০।৬১ তাং নাজিৰাত শান্তি সেৱিকা শিবিৰৰ উদ্বোধনী ভাষণৰ পৰা)

শান্তি আৰু শীল বন্ধা

যোৱা বছৰ মই ইন্দোৰত এমাহ আছিলোঁ। সাত আঠ বছৰৰ ভিতৰত মই এনেকৈ একেঠাইতে থকা নাছিলো। ইন্দোৰত মই আছিলোঁ, কাৰণ ইন্দোৰ চহৰক সৰ্ব্বোদয়ৰ ক্ষেত্ৰ হিচাবে মই বাছি লৈছিলোঁ। ইন্দোৰক মই বাছি লৈছিলোঁ। এই কাৰণেই যে মই ইন্দোৰত স্ত্ৰী-শক্তিৰ আভাস দেখা পাইছিলোঁ। তাত কস্তুৰবাৰ মুখ্য কেন্দ্ৰও আছে। গতিকে তাত যদি স্ত্ৰী-শক্তি জাগি উঠে ভাৰতত ডাঙৰ কাম হ'ব। ভাৰতীয় ইতিহাসৰ অদ্বিতীয় ভূষণ দেবী অহল্যা-বান্ধৱৰ প্ৰভাৱ আজিও তাত আছে। ইয়াৰ পৰাও লাভ পোৱা যাব। সেই কাৰণেই তাত এমাহ কটালোঁ আৰু স্ত্ৰী-শক্তিও প্ৰকট হ'ল। ডাঙৰ কথা হ'ল যে তাত কস্তুৰবা সংস্থাই প্ৰস্তাৱ ল'লে—হিন্দুস্থানত শান্তি স্থাপনৰ কাম তেওঁলোকে কৰিব। শান্তি স্থাপনৰ দায়িত্ব মহিলা সকলৰ। শান্তি আৰু শীলতা বন্ধাৰ দায়িত্ব মহিলাসকলে ল'ব লাগে। বৰ আনন্দ হ'ল, ভাৰতৰ বিভিন্ন কস্তুৰবা কেন্দ্ৰৰ মহিলাসকলে আহি একমত হৈ এই প্ৰস্তাৱ ল'লে। তাৰ পিছত কস্তুৰবাৰ তৰফৰ পৰা শান্তিসেনা শিবিৰ আৰম্ভ হ'ল—শান্তি সৈনিকৰ দৃষ্টিত মহিলাক শিক্ষা দিবলৈ। প্ৰথম শিবিৰ হ'ল কাশীত, দ্বিতীয় শিবিৰ ইন্দোৰত।

অসমীয়া মহিলাৰ পৰা আৱাহন

সেই সময়তে অসমৰ পৰা বেণুভনীয়ে * মোলৈ চিঠি লিখিছিল। তেওঁ লিখিছিল এখন সৰু চিঠি, কিন্তু তাৰ প্ৰভাৱ বৰ পৰিছিল। তেওঁ লিখিছিল, স্ত্ৰী-শক্তি জাগৃতিৰ কাম আপুনি ইন্দোৰত কৰিছে ভাল কৰিছে। স্ত্ৰী-শক্তি বিকাশৰ কাৰণে আপুনি ইন্দোৰ বাছি লৈছে। কিন্তু ঠিক মতে স্ত্ৰী-শক্তিৰ বিকাশ কৰিবলৈ হ'লে আপুনি অসমলৈ আহিব লাগিব। কল্লিণীৰ পৰা জয়মতীলৈকে তেওঁ অসমৰ বিভিন্ন নাৰী-চৰিত্ৰৰ বৰ্ণনাও দিছিল—ইয়াৰ পৰা মোৰ ওপৰত প্ৰভাৱ হ'ল। গোটেই ভাৰতৰ প্ৰদক্ষিণ হৈ গৈছিল। মোৰতো অসমলৈ অহা বাকী আছিলেই। তাৰ উপৰিও অসমে পৰাক্ৰমো দেখুৱালে, অৱশ্যে পিছতহে। মই আহিলোঁ। অসমলৈ, ১,৫০০ মাইল খোজকাঢ়ি আহিলোঁ।। প্ৰায় পাঁচ মাহত অসম পালোঁহি। তাৰ পিছতো আজি ছয়মাহ ইয়াত হৈ গ'ল—বহুত সময় হৈ গ'ল। মহিলাসকলৰ সভাও বহুত হ'ল। এতিয়া সুধিব খুজিছোঁ, এই স্ত্ৰী-শক্তিৰ কাম আপোনালোকে হাতত ল'বনে নলয়।

জননী অগ্ৰণী হওক

মই বিচাৰোঁ যে কস্তুৰবা কেন্দ্ৰই এই কামৰ দায়িত্ব

* (শিৱসাগৰ জিলাৰ গড়গাৰ্ৱৰ সৰ্কোদয় কৰ্মী—
শ্ৰীমতী বেণু শইকীয়া)

লওক। ইয়াৰ কাৰণে যিমান সহায়ৰ দৰকাৰ জনতাই দিয়ক আৰু চৰকাৰেও সহায় কৰক। মুখ্য কথা যে শান্তিৰক্ষা আৰু শীলৰক্ষাৰ কাম মহিলাসকলে হাতত লওক। গাৰ্ৱৰ মানুহৰ কাৰণে এই শান্তিৰক্ষা আৰু শীলৰক্ষাৰ প্ৰশ্ন কঠিন নহয়। কিন্তু এই দুয়োটা কঠিন হৈছে চহৰত। পুৰুষে পৰাক্ৰম কৰিছে আৰু স্ত্ৰীসকল পিছে পিছে গৈছে। গোটেই ভাৰততে হৈছে, কেতিয়াবা কাৰণত, কেতিয়াবা বিনা কাৰণতে হৈছে। শিলগুটি, দলিমৰা আদি চলে আৰু নিৰ্লজ্জ ভাৱে গুলি চালনাও চলিব লাগিছে। এইবোৰ ভাৰতত হ'বই লাগিছে। জব্বলপুৰত, ইয়াত, কাছাৰত, কলিকতাত, পঞ্জাবত, এক এক প্ৰকাৰৰ অশান্তি—এইদৰে বিবিধ ধৰণৰ অশান্তি হ'বই লাগিছে। এইদৰে ভিতৰে ভিতৰে চলিব লাগিছে। ভাৰতত এনে অশান্তি কিয়, ইয়াৰ কাৰণ বচাবিব লাগিব, চৰ্চা কৰিব লাগিব। আমি নিজৰ ভিতৰত বহি কিবা উপায় বিচাৰিব লাগিব। ঠিক কথা, ভাৰতত বহুত সমস্যা আছে। এইবোৰ সমাধান কৰিব লাগিব। কিন্তু চিত্তৰ শান্তি হেৰুৱাই সমাধান কৰিবলৈ বহিলে সমস্যাৰ কেতিয়াও সমাধান নহয়। মন আৰু মগজ বেয়াহৈ যায়....।

শান্তি আৰু শীলতাত আক্ৰমণ

শান্তি ৰক্ষা ভাৰতৰ প্ৰশ্ন। সেইদৰেই শীলৰক্ষাৰ প্ৰশ্নও ডাঙৰ। বেয়া চিনেমা হয়। বিবিধ ধৰণৰ বেয়া চিত্ৰ,

চিনেমা পোষ্টাববোৰ চলে । দেৱতাৰ নাম দিও বেয়া চিত্ৰ
আঁকে । গোপী, শঙ্কৰ, পাৰ্বতীৰ নাম দিয়ে একেবাৰে বেয়া
লেতেৰা চিত্ৰত । এইবোৰ স্ত্ৰী জাতিৰ কাৰণে বৰ ভয়ানক,
মাতৃশক্তিৰ অপমান । এনেবোৰ চিত্ৰ আঁকে আৰু বেৰত
লগাই দিয়ে । যোৱা বছৰত মই ইন্দোৰত কৈছিলোঁ যে
“দেৱালী” মানে দেৱাল চাফাই । দেৱালবোৰ চাফা কৰি
পেলাব লাগে । বেয়া চিত্ৰ দেৱালত থাকিব নোৱাৰে ।
পোষ্টাৰ গুচোৱাৰ কাম ইন্দোৰত হৈছিল আৰু আন চহৰতো
হৈছে । সেইদৰেই লেতেৰা সাহিত্য প্ৰচলিত হৈছে । আৰু তৰুণ
শক্তি নষ্ট হৈ গৈছে, বিশেষকৈ চহৰত । এইবোৰ কাৰণেই
শীলতা বন্ধাৰ প্ৰশ্ন উঠিছে । এই দুয়োটা দায়িত্ব—শান্তিৰক্ষা
আৰু শীলতা বন্ধাৰ দায়িত্ব মহিলাই ল'ব লাগে । ইয়াৰ
কাৰণে তেওঁলোকে বিদ্ৰোহ কৰিব লাগিব । কেনেকৈ
কৰিব ? নিজে জ্ঞানময় হ'ব লাগিব আৰু মানুহক বুজাব
লাগিব । হৃদয় পৰিবৰ্তন কৰাব লাগিব । ইয়াৰ কাৰণে মহিলা
ওলাওক আৰু কাম হাতত লওক । অসমত আৰম্ভ কৰক,
তেতিয়া ভাৰততো ইয়াৰ প্ৰভাৱ পৰিব । ইয়াত যিমান
স্ত্ৰী-স্বাধীনতা আছে, কেবেলাৰ বাহিৰে আৰু ক'তো সিমান
স্ত্ৰী-স্বাধীনতা নাই । কেবেলা আৰু অসমতেই স্ত্ৰী-স্বাধীনতা
আছে । আন প্ৰদেশতো আছে কিন্তু ইমান বেচি নাই ।
পিছে এই স্বাধীনতাৰ উপযোগিতা হ'ব লাগিব ।

শঙ্কৰগুৰুৰ সাৱধানতা

ইয়াত শঙ্কৰদেৱে ভক্তিবাদ বৰ কুশলতাৰে, সাৱধানেৰে
বাগিছে । বাধাকৃষ্ণৰ ভক্তি ইয়ালৈ অনা নাই । বাধাকৃষ্ণৰ
প্ৰেম বৰ পবিত্ৰ—বাধা মানে আৰাধনা, প্ৰেম । এই ভক্তি
বৰ প্ৰভাৱশালী । কিন্তু সমাজত ইয়াৰ বিকৃত ৰূপ হৈ
হানিকাৰক হৈ পৰিছে । শঙ্কৰদেৱ, মাধবদেৱে ভক্তিবাদত
এই ৰূপ নিদিলে । ইয়াত ভক্তিমাৰ্গত ভগবানৰ নাম লয়,
বৰ ভাল কথা—ইয়াৰ পৰাও লাভ ল'ব লাগে । মহিলা
সকল আগবাঢ়ি আহক আৰু যিমান পাবে সময় দিয়ক ।
কস্তুৰবাঈ ইয়াৰ দায়িত্ব লওক ।

মাতৃৰ ওচৰত মিনতি

কস্তুৰবাঈ আমাৰ কাৰণে মাতৃস্থান । সেই কাৰণে
আমি মিনতি কৰিছিলোঁ, শান্তিৰ কামৰ দায়িত্ব ল'বলৈ ।
তেওঁলোকৰ এইটো কাম নাছিল । ১২।১৩ বছৰে তেওঁ-
লোকে যি কাম কৰিছে তাৰ ভিতৰত এই কাম নাছিল ।
মই তেওঁলোকৰ কামলৈ যোৱা নাছিলোঁ । মই প্ৰথমবাৰ
কস্তুৰবা গ্ৰামলৈ আহিলোঁ । মই জানিছিলোঁ যে মই
মাতৃস্থানলৈ আহিছোঁ । মাকে পুত্ৰৰ কথা বুজে বুলি বিশ্বাস
আছিল আৰু তেওঁলোকে বুজি দায়িত্ব ল'লেও । অসমৰ
কস্তুৰবা কেন্দ্ৰয়ো বুজি লওক আৰু সাজু হওক । শান্তি
বন্ধাৰ কাৰণে মহিলাসকলক শিক্ষা দিব, জ্ঞান দিব, সেৱাব

সাধন ভক্তিমাৰ্গৰ কাম হাতত ল'ব। মহিলাসকলে এই কাম হাতত লওক, মই ইয়াকে বিচাৰিছোঁ। কস্তুৰবাৰ ব্যৱস্থাপিকা আছে, সকল বেণুও আছে। বেণু সকল, কিন্তু ভক্তৰ চৰণ বেণু। ইয়াৰ দামো বেচি বুলি মই ভাবোঁ। আপোনালোকৰ ওচৰত মোৰ দাবী মই কৰিছোঁ—আশাকৰোঁ। আপোনালোকে জানি বুজি ল'ব আৰু কাম কৰিব।*

*(২১।৯।৬১ তাং জয়সাগৰৰ শিবিৰত মহিলাসভাৰ প্ৰৱচনৰ পৰা)।

মহিলা সমিতিলৈ শুভ ইচ্ছা

(১৯৬১ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহৰ শেষত গোলাঘাটত বহা অসম প্ৰাদেশিক মহিলা সমিতিৰ ৩৫ তম অধিবেশন উপলক্ষে পূজ্য বিনোবাজীয়ে অভ্যর্থনা সমিতিৰ সম্পাদিকালৈ তলত লিখা চিঠিখনি লিখি শুভ ইচ্ছা জনায়।

শ্ৰীলতিকা দেৱী,

অসম যাত্ৰা

১৯।১২।৬১

মহিলা সম্মিলনৰ বাবে অসমীয়াতে লিখা আপোনাৰ চিঠিখন পালোঁ। সেই চিঠিত ৭১ টা শব্দ আছিল। তাৰে ৫৫ টা শব্দ মই কুৰি মিনিটত পঢ়িলোঁ। বাকী ১৬ টা শব্দৰ

কাৰণে মই আনৰ সহায় ল'ব লগাত পৰে। আখৰ আপোনাৰ ভাল আছিল। ছপা আখৰ তো মই পঢ়োৱেই। হাতে লিখা আখৰ পঢ়াৰ অভ্যাস কম হোৱাৰ বাবে আৰু মোৰ চকু বেয়া হোৱা বাবে মই সম্পূৰ্ণ “পাছ” হ'ব নোৱাৰিলোঁ।

অসম প্ৰদেশ ভাৰতৰ আন প্ৰদেশৰ তুলনাত বহু বিষয়ত পিছ পৰা। কিন্তু মহিলা শক্তিত এই প্ৰদেশ কোনো প্ৰদেশতকৈ পিছপৰা নহয়। আমাৰ কাৰণে এইটো এটা আশাজনক কথা। মহিলাৰ শক্তি ইয়াত ভালদৰে বিকশিত হ'ব পাৰে। এইটো ন মইয়া মোৰ অসম যাত্ৰাৰ অনুভবে ক'ব লাগিছে। কিন্তু মহিলাৰ শক্তি কি বিষয়ত আছে বা হ'ব পাৰে এইটো চিনি ল'বলগীয়া কথা। তেওঁলোকৰ শক্তি মুক্ত মনেৰে সকলোৰে অন্তৰ জোৰোৱাৰ বাবে। ভাৰতৰ শিক্ষিত মহিলাসকলে এতিয়ালৈকে এই কথা বুজা নাই বুলি মই ক'ব লগাত পৰে। গান্ধীজীয়ে আশা কৰিছিল যে ভাৰতত এক লোকসেৱক সঙ্ঘ হওক। পুৰুষসকলে এই আশা পূৰণ কৰিব নোৱাৰিলে। ইয়াৰ বহুতো কাৰণ আছে। এই বিলাকলৈ যোৱাৰ এতিয়া দৰকাৰ নাই। গান্ধীজীৰ এই ইচ্ছা পূৰণ কৰাৰ বাবে যদি মহিলাসকল আগবাঢ়ি আহিলে-হেঁতেন, ভাৰতত তেওঁলোকৰ প্ৰতিষ্ঠা অদ্বিতীয়া হ'লহেঁতেন। পুৰুষ সকল বিভিন্ন পক্ষত লাগে ভাগ হৈ থাওকেই। মহিলা সকলেতো পক্ষযুক্ত হৈ থকাটোৱেই হৈ শোভা দিয়ে। সকল ল'ৰা-ছোৱালীয়ে নিজৰ ভিতৰত কাজিয়া কৰিব পাৰে,

মাকে সেই কাজিয়া ভাঙিব পাৰে ; কিন্তু তাত ভাগ ল'ব নোৱাৰে ।

এই আণৱিক যুগত বাজ্জনৈতিক আৰু বেলেগ বেলেগ ধৰম, পন্থৰ দিন উকলি গৈছে । বিজ্ঞান আৰু আধ্যাত্মৰ দিন আহিছে । এইটো যেনে দেখিছে সেয়েহে দেখিছে । এই কথা কেইবা বছৰো ধৰি গোটেই ভাৰতত বহুবাৰ মই ঘোষণা কৰিছোঁ । যদি মহিলাসকলে এই বিচাৰ বুজি আৰু সেই অনুসাবে নিষ্পক্ষ, নিৰ্বেৰ, নিৰ্ভয় সৰ্বোদয়-সমাজ গঢ়াত নিজ শক্তি খটায়, তেতিয়া তেওঁলোকৰ “মহিলা” পদবী সার্থক হ'ব । “মহিলা” সেইজন যাৰ হৃদয় মগজ, মহান ! স্ত্রী-জাতি এতিয়া “মহিলা” হ'ব লাগিব, “অবলা” নহয় ।

এইপিনে অসমৰ শ-শ গ্ৰামদান হৈছে । এক মহান চেতনা গাৱঁ-গাৱঁ মানুহৰ জাগিব ধৰিছে । শান্তি-সেনা, সৰ্বোদয়-পাত্ৰ, বাঙালী একতা আদিৰ এক বিশাল ক্ষেত্ৰ খুলিব ধৰিছে মহিলা শক্তি এই ক্ষেত্ৰলৈ অগ্ৰসৰ হওক, এনে সদ্বুদ্ধি অসমৰ মহিলাই পৰমেশ্বৰৰ কৃপাত লাভ কৰক, এয়ে মোৰ শুভ কামনা ।

(স্বাঃ) বিনোবাব
“জয়-জগত”

অসমৰ মহিলাৰ পৰা পূজ্য বাবাব আশা

আজিব এই প্ৰগতিৰ যুগত বিজ্ঞানে যি ভয়ঙ্কৰ ৰূপ ধৰিছে, তাৰ ফল স্বৰূপে মাতৃৰ জীৱাঙ্কুৰ-সুস্থতাৰ ওপৰতেই আঘাত পৰিছে আৰু আমাৰ ভবিষ্যত বংশধৰ সকল পঙ্গু হৈ যোৱাৰ আশঙ্কা হৈছে । সেই কাৰণেই এতিয়া নাৰীৰ বিশেষ দায়িত্ব হৈছে যে বিজ্ঞানৰ এই সংহাৰ ৰূপক নিয়ন্ত্ৰিত কৰি ইয়াক শান্তি-সমৃদ্ধিদায়ক শক্তিত পৰিণত কৰা । এই বিষয়ে পূজ্য বিনোবাজীয়ে বাৰে-বাৰে সোৱঁবাই দি স্ত্রী-শক্তি বিকাশ কৰাৰ কথা কৈ আছে । অসম প্ৰদেশ বহু বিষয়ত পিচ পৰা হ'লেও তেখেতে কৈছে যে অসম স্ত্রী-শক্তিত পিছ পৰা নহয় । সেই কাৰণে এক নিষ্পক্ষ, নিৰ্বেৰ, নিৰ্ভয় সমাজ ৰচনাত অসমৰ মহিলাই নেতৃত্ব কৰিব পাৰিব বুলি তেখেতে আশা কৰে ।

অসম যাত্ৰাত বিভিন্ন মহিলা প্ৰতিনিধিদলে পূজ্য বাবাক লগ ধৰে আৰু সোধে যে তেওঁলোকৰ নিজৰ নিজৰ ঘৰ-সংসাৰৰ কাম কৰিও কেনেকৈ ভূদান-যজ্ঞৰ কাম কৰিব পাৰিব ? এই মহান বিপ্লৱত তেওঁলোকে কেনেকৈ সহায় কৰিব পাৰিব ?

এই প্ৰসঙ্গত পূজ্য বাবাই কয় যে এই ভূদান-গ্ৰামদান হৈছে প্ৰেম আৰু কৰুণাৰ কাম । আই সকলক প্ৰেম আৰু কৰুণাৰ মূৰ্তি বুলি মানি লোৱা হয় । গতিকে এই ভূদান-গ্ৰামদানৰ

কথা যদি আইসকলে বুজিব পাবে, তেন্তে সমাজত বহুত কল্যাণ সাধন হ'ব। ঘৰৰ কাম কৰাৰ উপৰিও আইসকলে তলত লিখা কামবোৰ কৰিব লাগে।

(১) দৈনিক কিছু সময় উলিয়াই (২।১ ঘণ্টা) নিয়মিত ভাবে ঘৰৰ বাহিৰলৈ গৈ সাৰ্বজনীন কাম কৰিব লাগে। ঘৰে ঘৰে প্ৰেম আৰু কৰুণাৰ কথা বুজাব লাগে। সৰ্ব্বোদয় পাত্ৰ অৰ্থাৎ শান্তিপাত্ৰ স্থাপন কৰিব লাগে।

(২) স্ত্ৰী পুৰুষৰ মাতৃ। সেই কাৰণে পুৰুষৰ দ্বাৰা উৎপন্ন হোৱা কাজিয়াত তেওঁলোকে পক্ষপাতিতা নকৰি শান্তিসেনাৰ কাম কৰিব লাগে। ক'বাত কিবা কাজিয়া হলে ঘৰৰ ভিতৰতে ছুখ কৰি বহি নাথাকি তৎক্ষণাত্ কাজিয়া বন্ধ কৰিবৰ কাৰণে কাজিয়াৰ মাজত উপস্থিত হ'ব লাগে। মৰমেৰে কাজিয়া কৰোঁতা সকলক বাধা দিব, কিন্তু কাকো মাৰিব নালাগে। নিজেহে মাৰ খাবলৈ প্ৰস্তুত থাকিব। যদি মাৰ খাব লাগে তেনেহলেও মাৰোঁতা জনৰ প্ৰতি প্ৰেমপূৰ্ণ ব্যৱহাৰ কৰিব লাগিব আৰু নিৰ্ভয়ে কাজিয়া বন্ধ কৰাৰ চেষ্টা কৰিব লাগে।

(৩) কোনো ৰাজনৈতিক দলত আইসকল ভুক্ত হ'ব নালাগে। ভোট দিয়াৰ সময়ত মত অনুসৰি ভোট দিব। কিন্তু নিজে পাৰ্টি মুক্ত হৈ সমাজৰ সেৱাৰ কাম কৰি যাব লাগে। ভাবিব লাগে যে “আমি মাতৃ-শক্তি পাৰ্টিৰ ওপৰত। আমি তটস্থ বুদ্ধিৰে সকলো চাম আৰু কাম কৰিম।”

বাপুজীৰ অন্তিম ইচ্ছা (২৯।১।৪৮) আছিল যে কংগ্ৰেছে ৰাজনীতি এৰি ভাৰত ব্যাপি এক লোকসেৱক সঙ্ঘলৈ পৰি-বৰ্ত্তন হৈ যাওক। পুৰুষ সকলেও এই কাম নকৰিলে। এতিয়া আই সকলে বাপুজীৰ এই অন্তিম ইচ্ছাক কাৰ্য্যত পৰিণত কৰিবলৈ আগবাঢ়ি আহি ক'ব লাগে যে আমি “লোকসেৱক সঙ্ঘ” কৰিম আৰু সেৱাৰ কাম কৰিম। দেশৰ শীল আৰু চৰিত্ৰ ৰক্ষা কৰিব লাগিব আইসকলে। বেয়া চিনেমা, বেয়া চিত্ৰ আৰু বেয়া গানে আইসকলৰ শীলতাত আঘাত কৰিছে— এই বিলাকৰ সমাধান কোনে কৰিব? আইসকলে এতিয়া আগবাঢ়ি আহিব লাগিব।

(৪) চুবুৰীয়ে-চুবুৰীয়ে স্বাধ্যায় মণ্ডল পাতি সৰ্ব্বোদয় সাহিত্য পঢ়ি, পঢ়িব নজনা সকলক শুনাব লাগে। সকলোৱে একেলগে সহ অধ্যয়ন আৰু আলোচনা কৰিব লাগে। উত্তমৰো উত্তম হিন্দী শিকিব আৰু শিকাব লাগে।

(৫) আইসকলে ঘৰে ঘৰে কাপোৰ বোৱা কাম কৰে যদিও মিলৰ সূতাৰে ব্যৱহাৰ কৰে, অৰ্থাৎ এইটো এটা পৰনিৰ্ভৰশীল শিল্প। গতিকে কাপোৰ বোৱাৰ লগে-লগে সূতা কটা কামো তেওঁলোকে কৰিব লাগে। সূতা কাটি সেই সূতাৰে কাপোৰ বৈ ল'ব লাগে।

মিলৰ সূতা ব্যৱহাৰ কৰা প্ৰসঙ্গত তেখেতে কৈছে যে মিলৰ সূতাৰে কাপোৰ বৈ লোৱা আৰু লোকৰ এৰেহা খোৱা একে কথা। কিয়নো মিলে যিমান সূতা উৎপন্ন কৰে সেই গোটেই

খনি সূতা মিলতেই ব্যৱহাৰ কৰি কাপোৰ তৈয়াৰী কৰিব
 বাচাবে। অগত্যা যিখিনি সূতা মিলত ব্যৱহাৰ নহয় সেই-
 খনিহে বজাৰত বেচে। গতিকে মিলে ব্যৱহাৰ কৰিব নোৱাৰি
 এৰি থোৱা সূতা খিনিহে আইসকলে ব্যৱহাৰ কৰিছে।

